

tonai hatóság, ellenvéleményü megyék sérelmeit, bizonyítás helyett megemlíteni elégséges! De ez állítás igazsága világosabban kiderül egyes tényekben, p. o. valaki adósságban elmarasztaltván, az ítélet-végrehajtásnak ellenszegül, hatalomkar szükséges, de a gyűlés még messze, s azalatt az eszes adós eselszövényeket keres, hitelezőinek bűnös kijátszására. — A gyűlés bekövetkezik; de itt, ha főképp a pártérdek némi szerepét játsza, az eljárás vagy más szigoruan meg nem tartott formalitás miatt, talál módot a hatalomkar-megtágadásra, s minthogy ily megtágadásért semmi felelet terhe nem nyomja a megyét, bátor könnyelműséggel mond igen-t vagy nem-et, míg az alatt a szegény hitelező, mindenét igazságos követeléseinek megnyerésére fordítván, inség keserű fájdalommal küzd, s néha, mielőtt elvárhatná a fentebbi parancs érkezését, bú és bajok terhe alatt elhal. Növeszti e bajt megyei újabb irányunk! Közössé lett mármár egyes megyék termeiben országos tárgyak felett indítványozni, több napot megvitatásokban tölteni, s eképen kevés idő maradván fen belügyeink tárgyalására, ezek halasztást, sőt többször mellőzést szenvednek. Megyét nem csillogó vitaközlések, nem pártérdek tesznek boldoggá, hanem pontos belkormányozás. — Ha megtekinthetők a scontrók évről évre szaporodó rovását, feljajdulnánk nemes részvétellel ama sok, nem orvosolt rosz felett, melyek leginkább azokat nyomják, kik magokon nem segíthetnek elég szerencsétlenek. — Legyen helye indítványozásnak is, de határt kell tűzni e kórvágnak, különben minikármukra addig terjedend, míg majd egyszer vést hozand ránk. —

Ezek röviden, bár több jobbitni való van municipiumjainkban, mikre jelenleg honfiaink figyelmét fordítani ohajtnók, nem mintha e nemzeti életünkben szadok ápoló kezei közt fejlődött institúciók iránt higasztani akarnók a meleg vonzódást, hanem hogy tökéletesülve szilárduljanak, s így a honra üdvösebben hassanak. K. I.

Magyar dolgok külföldön.

Mulatságos dolgok vannak biz a külföldi lapokban néha szegény hazánkról. Közlebb ismét ily közleményeckét olvashatni az Allg. Ztgban, egy parisi ellenzéki lap nyomán. Egy levelet közöl ugyanis a fr. lap, mely, mint az Allg. Ztg megjegyzi, igen ismerhetőleg viseli homlokán a parisi gyártmány bélyegét. Az ilyenemü levelezés mesélő idomában többi közt mondatik, hogy az ausztriai kormány egy törvényeségi hivatalos eljárás nyilvánosságát egy zászlóalj katonasággal nyomatá el's Budavár bástyáinak algyuit Pest ellen irányoztatá. Nálunk kétségkívül mindenki tudja, miben van vagy volt a dolog, s így hihetőleg mosolyogni fog e szabadelmü franczia nagyitáson, melyhez a parisi magyar levelevő egyébiránt sok más képtelenséget told's többi közt ama szürnyü gyanúsításal áll elő — mert Párisban még jobban tudnak ám gyanusítani, mint nálunk — hogy Ausztria jelenleg minden áron a magyar nemzetiség és nyelv megsemmisítésén dolgozik. Már ez csakugyan szabadelmü (értjük a tulzoztat) lapba való czikk, s bizonyosága a szellemnek, mely a legendokabb hazugságot is szabadnak követeli, mert magát megköve érezni, még csak az igazságszeretet által sem akarja. Ne gondoljuk pedig, hogy hibás értesülés szolgálatotott rá okot, még kevésbé azt, hogy rosz akarat működése van a játékban. Koránsem. Az egész dolog — mint magaaz előadásnak neveltség alatalan volta eléggé bizonyítja — egy kis politicus Witz akart lenni; mert nemesak a mi hazánknak van ám szerencsétlensége politikai vitelökkel birni, kik az elménczéséket nem agyukban, hanem burnószelenczekint z s e b e k b e n hordják, s vele uton utfélen mindenkit megkínál-

lássuk, mint virágzik fel az ország legtávolabb zugolyaiban is az öntudatos műkészítés, s ennek nyomán a műkészítési könnyűség, ennek következtében pedig a közönségre nézve kényelem és olesósiagnak, a munkáló egyénekre nézve keresetszaporodás és jóllétnek kell származni. Mert ha az, ki a feldolgozandó anyagot vagy kelmét csinálja, azt jobban és olesóbban készíti, természetesen az azt feldolgozó is jobban használhatja azt s olesóbban állíthatja elő készítményét. Erre nézve ugyan figyelmet érdemel a czelemegszorítás szüntetése is, mert a munkacsdület és versenyesöd (concurrentia) felszabadítandja a dolgozót az árszabás, a közönséget a munkabér-kény nyüzgő bilincsei alól.

Tudva van mindenki előtt, hogy a szoroson vett műipar nem zárja ki a gyárakat, részint oly készítményekre nézve, melyeket csak gyárilag állíthatni elő, akár mennyiség akár minőség tekintetéből, részint olyakra, melyek létezését a helykörülmények, vidékvezetés vagy népszámi tekintetek megkivánják sőt parancsolják, de általánosságban véve a több egyén által, öntudatosan kezelt műipar aránylag üdvösebb is a népre, a nemzet emelkedésére, az ország erősilárdulására. — Főleg pedig hazánknak van szüksége ily műiparos szaporodásra, mert gyárak sokasága inkább kártékonyan fogna hatni, mint üdvösen, főleg némely vidékeken.

A műipar fejlesztésének pedig egy hatalmas emeltyűje az iparműkiállítás; felkölti a munkálóban a versenyszellemet, s fáradságának illő méltánylása által lelkiileg, s a

nak. Kérdjük most már: vajjon kell e a főnemlített witzes hazugsághoz ész vagy tudomány? s gondolhatja e bármely szerkesztőség józanul azt, hogy hasonló Witzekkel akár lapja moralitását akár politikai, becsét épen tartandja?

Viszhang

a P. Hirlap „HIRSENGETYÜ-jére.
Sokan csak akkor törnek és rombolnak, ha bőszültek: mi oka tehát, hogy a P. Hirlap még nem tört és rombolt össze mindent? — Felelet: Az, hogy ámbár szeretné tenni, de a „Világ” ügyel paroxismusára.

Kérdi a P. Hirlap „hircsengetyü-se”: mi oka, hogy a „Világ” urai a Witzgyártást eddig még classicus tökélyre nem vitték? — Felelet: Mivel azok még witzgyártással nem igen vesződtek, nem kívántatván ahoz sem ész sem tudomány — testante Cardano-albertomagnon-xenarcho, ki a witzeket nem oltottgyümölcsként fejéből, hanem vaczkorkint z s e b e ből rázza ki.

Mint halljuk a P. Hirlap egy mellékállal fog bővílni. Címe: „Vágtatás”; jelképe pedig nemzeti lobogón egy törött mankó, ily körülíráttal: „Sem ide sem oda”!

Ki álomkóráságából ébredni akar, olvassa álmában a P. Hirlapot, és szemei azonnal megnyílnak; s mivel abban a komoly megfontolásnak nyoma ritkán látszik, az álomkóros majd éber ör leend a képzeteletről veszélyes ábrándjai ellenében.

Bizonyos lap töredékeket közöl a „Világ” sötétségéről. Boldog Isten! még is csak nagy baj, ha az ember annyira megvakul saját világosságától, hogy azt is, a mi világos, sötétnek kell tartania. Azonban egy barátunk azon fölfedezést tevő, hogy azon lap a „Világ”tól már huzamosb idő óta gyógyítatik, csak hogy a kevély beteg szegényli orvosát megnevezni.

Fővárosi hírek.

h Pest, sept. 14. A Pest mellett ez évben tartandó katonai összepontosulásban következő számmal fog összeseregleni a sorkatonaság: B o i n e b u r g altábornagy mint osztályvezér alatt, B a u m a n n táborőrnagy mint dandárnokkal: Ceccopieri gyalog ezredből 2 zászlóalj, Michalowszky gránátosokból 1. Hessen Homburg hg. gyalogságból 1 zászlóalj, s egy 6 fontos közönséges algyutelep; — S z e r e l e m táborőrnagy mint dandárnokkal; Fitzgerald könnyü lovaságból 6 század, János főhg drago nyosok, 6 század, s egy lovasági algyutelep. Mertz altábornagy mint osztályvezér alatt, P a c a s s y táborőrnaggyal: Koudelka gyalog ezredből 2 zászlóalj, Vaquant gyalogságból 2, Poroszországi hg. gyalogságból 1 zászlóalj, s egy 6 fontos közönséges algyutelep; — C a s t i g l i o n i gróf táborőrnagy mint dandárnokkal: Kress könnyü lovaságból 8 század, Ferdinand huszárokból 8 század, s egy lovasági algyutelep; összesen 9 zászlóalj, 28 század, 4 algyutelep, 9881 emberrel s 4359 lóval. A tábori parancsnokság B o i n e b u r g altábornagy urra ruházattal. — A nemzeti színházban jelenleg S á t o r f y úrad vendégszerepeket; szép tehetségeit, kellemes hangját, s mióta őt itt nem láttuk, tetemes nemesbült ének s játék- ügyességéa közönség méltánylással fogadja. Láttuk ő általa „Othello”ban a fő, a „Portici” Néma-bania Masaniello szerepét igen dícséretesen adadni. Mult pénteken 9én „Norma”ban lépett fel mint Sever s különösen az első felvonásban élénk tetszést aratott; hétfőn pedig azaz 12kén

készítményei megismertetéséből származó kelendőség által kereselileg is jutalmaztatva látja magát, s ingert nyer minél nagyobb tökéletesítésre törekedni. (Folyt.)

A Bolgárok.

(Vége).

A nemzetiség érzetének némi szikrája a mult század végével mutatkozott először a bolgárok közt. Egy hatalmas hajduk, Osman Pasvan Ogluk, kinek apja, mint nevezetes kalandor, máglyán veszett el — hajdukival az oláh hoszpodar szolgálatában, az Ausztria s Oroszország elleni háboruban tüntet ki magát. Később 1792ben alakítá a Krdchalis rémes-hírű bandákat, melyek a hajdukokon kívül legnagyobb részben a zultán ujtásai miatt felzendült janicsárokból állottak; tíz évig tartott hatalmuk alatt a Duna vidékeinek urai voltak. s Drinápolytól Belgrádig és Orsováig minden város kapui megnyitlak előttük; a népen tömérdék sarcolást tevének, a dunai hajókat adóztatták s az ellenök küldött seregeket győzelmesen visszaverék. A zultán kiaz egyiptusi háborúval el volt foglalva, egész erejét nem fordíthatá ellenök. E rablók pusztításait, s kegyetlenségit tovább nem bírhetvén a szerbek, Velikó vezérlete alatt nemzeti háborút kezdetek ellenök; de a Bolgár hajdukok rettegvén a Pasván hatalmától, ellene felkelni nem merészlettek, s csak esekély rész költözött ki s csatlakozott a szerbekhez. E bandák kapitányai a derék Cserni Györgyöt választák fő-

Gennaro szerepét éneklő Borgia Lucretiában, de e szerepre hangját kissé gyöngének találtuk. Mindkét ízben Carl k. a. adá a czimszerepeket, s Normában ismét elragadá a közönség nagy részét: ő ez este valóban meglepő bájjal is énekel, — hétfőn azonban kissé rekedt volt, mi leginkább az első felvonásban zavará az ének élvezését, s kik őt ezen első felvonás után a n n y i s z o r kihívták, hihetőleg csak magokat akarok mulatni saját tapsolásaikkal.

Figyelmeztetés a Kölcsey-sorsszámok kihuzatása iránt.

E hónap 12. huzattak ki — miként hírlapokban ígérve volt — a Kölcsey-sorsok nyerő számai s a kihuzatásnak következő eredménye lön:

2565	szám nyerte a tábori széket.	Eladatott e sz. Pápán
1795	gömbölyü guggonyt	Pesten
2608	könyvtámot	Pápán
2764	nőszekrényt	Aradon
1514	csótárt	Pesten
1183	pamlagpárnát	Pesten
2679	czigaro-tartót	Temesben
2693	ugyanazt	Pesten
2949	ugyanazt	Pesten
89	dohánytartót	Zalában
2537	ugyanazt	Pesten
2084	vörös bárs. dohányzacsk.	Somogyban
271	zöld bársony dohányz.	Zalában
2372	barna bársony d.	Biharban
2858	vörös tibet dohányz.	Békésben
447	gyöngy-erszényt	Fejériben
1785	ugyanazt	Pesten
922	fidibusztartót	Nógrádban
2479	kártyaprést	Pesten
82	levéltárczát	Zalában
885	pénztárczát	Nógrádban
1305	füveget	Abaujban
1240	általkötőt	Vasban
375	mindenest	Zalában.

A nyert tárgyak azon t. cz. uraktól lesznek átvehetők, kik által a nyerő szám eladatott. Emlékeztetbe hozatik ez alkalommal ismét, mi hírlapokban már egyszer közlé tetetett, hogy a huzás napjáig vissza nem küldött, vagy be nem jelentett sorsszámok, eladottaknak tekintetvén, huzás alkalmával a játszó számok között hagyattak s ugyanazért díjok is elvárattik s azoknak minél előbb beküldetése ezennel kéretik. Egyébiránt szives köszönetet mond e z e n n e l a Kölcsey-társaság azon tisztelt hazafiaknak, kik e sorsok eladásában fáradoztak s egyszersmind Landerer Lajos urnak, ki 3000 sorsot kinyomatni és papirossal ellátni szives volt. Pest, sept. 12. 1842. Bajza József m. k. a Kölcsey-émlék-társaság jegyzője.

Túrözczbul. September 1. 1842. Sejtésünk

midőn tegnap napra rendkívüli közgyűlés rendeltetett, csakugyan valósult: mert mlgtos főispánunknak e hónap 19re tisztválasztást kitéző levele legfontosb tárgy volt e megéyre nézve; minek következtében a mult közgyűléskor elhatározott nemesi összeírás most járasonként minél hamarabb végrez vitetni az illető küldöttségeknek meghagyottat. A tisztválasztási rendszeről legjobbnak tartom akkor szólani, midőn majd gyakorlati kiviteléről emlékezni bővebb alkalmam leend. Ez által azon választmányi javaslata, mely juniusi közgyűlésből a végett volt kiküldve, hogy még két alszolgabírói hivatalnak az adózó nép terhelteése nélkül miképeni alakításáról tervet dolgozzon ki, most tárgyalattas alá került; valamint magában a választmányi ülésben többfelé ágaztak a vélemények, ugy most a gyűlésben is meg volt a vélemény-különbség, pedig alyptalannak nem mondhatni; azonban mivel őt előadnám, az említett választmányi javaslat

vezérökül. Néhány harcban győzelmesek, csak hamar törnke tevék a janicsárokat, s a fenmaradtakat Belgrádba szoriták. Négy főnökük Belgrádbul, szükés által akart a Dunán temérdek rablott kincsesel menekülni. A dühös hajdukok a szárazon Orsováig kergeték őket; s itt a paracsnoktól követelék a zsarnokok fejét. Milenko egy bandafőnök, katonáival be ment a várba, levágtá mindnyegnek fejét, s a hajduk-táborban kiszögezteté.

A krdehalik maroknyi nyomoru maradékát a bolgárok haza térni látván, későn bánták meg, hogy a szabadsági háboruban részt nem vettek. Bánatuk még élénkebb lön, midőn a Porta, nem remélvén, hogy Pasvánt megszélidítheti. Bolgárország törvényes vizir-ének ismeréel.

A görög-felkelés híre 1824ben, felébreszté a bolgár hajdukokat is. s Macedoniába seregestul tödultak, s e nemzeti háboruban tetemes részt vönek, s közülök Botzaris vodina bolgár európaszerte elhíresült.

Az oroszok balkáni táborozása némi reményeket ébresztett a bolgároknak, noha a háboruban tetleges részt nem vettek. — De alig folyt le néhány év s imropant szövetségés keletkezett Bolgárországban, esendesen s észrevétlenül terjesztetve a nép miveltebb s tanultabbjai által. E titokteljes bolgár-társulat, mellyről Europa tudomást sem vön, a ternovi erőkben s zárdákban tartá tanácskozásait. Az összeeseküdték itt gyűlték össze mindenfélöl Maria ünnepeének ürügye alatt. Nappal a parasz-tok hajlékiban rejtöztek. Nemzeti énekek, tánczok, áldomások lelkesíték a sokaságot; éjjel őseik sirjai fölött a

tartalmát s Blatniczai tisztségekk ellátandókú és znoiójá ból, melly kint akkép be ismét tsz nak, és le gyenkint 30 gyan egyen felesleg 20 vel a most szinte felos s az eskütt ges 3 hajdu nek talált 2 összesen 13 littatván, a által a ruhá her háraml főadószedő törtéven, nek ily utó kivüliek r mint már fő nyen pótolh 200 fnyifiz ványozták. A mivel az ut- új hajdu fizet zetéséből ler 20 fnyi fel Folyt a vita, választmány zött, hogy a a két tsztlb legyen, s a duk fizetésé dószedőhez dózóra nézve sőbb helyen hogy mindez nek föl, s et szükségtelem nek bár több hogy az új le dozóknak — terhelteetés sára vagyis in zó indítvány nem szolgált csekélyebb az vélem me pörben végre hajtó bíró al megye által kintetvén, a után pedig a tak, itt minde va csak egy hajtónak tette s az ítélet kar

Zágrá közgyűlés al temetőkön gyü gükért, s fog pot, mint rem llyenek volta ról a történet- ni fog. — Már az összeeseküdt konát akará a tajainak nevé sa, azonnal a tön, ki azt az ne véres áldoz jesen meg nem 20,000 bolgár magokat ugyan önkényes adó zóttal követelt jával az ostrom vel kecsesgétl pártfogó fejlde meg fogatá s tronievis köve hazatérésre bir nápolyba megb üres módosítás Hasonló m szultán halála mellyek kibéki

tartalmát szükségesnek tartom itt röviden érteni. Blatincai és szarmtonyi járások azon két alszabíró tisztségekkél, melyeket a Helyt. tanács megengedett, ellátandóknak tervezetvén, a másik két nem. mosóczi. és znoji járásokban a fenálló rendes eskütti fizetésből, mely egészen az alszabíróval hasonló, egyenként akkép javasoltatik alkotatni, hogy ezek helyébe ismét tszbt. esküttek választás utján alkalmaztassanak, és lehúván a 4 aladószedő évi fizetéséből egyenként 30 ftot, az ekkép begyüldendő 120 ftból ugyan egyenként 50 ftnyi fizetéssel láttassanak el; a felesleg 20 ft a pénztár javára fennmaradván. De mivel a most egy egyén által viselt főadószedői hivatal szinte felosztatni tervezetnek, az egyik főadószedő 's az eskütti hivatalból alkotandó alszabíróhoz szükséges 3 hajdú fizetésére nemcsak az említett feleslegnek talált 20 fr., de a tisztviselek mellett 30ra szolgáló összesen 12 hajdúnak 40 pgo ftnyi fizetése leszállítatván, e megtakarított összeg fordítottassék — mi által a ruházati költséget számba vévén, 10 ftnyi teher háramlott a honi pénztárra. Ennek ellenében a főadószedői hivatal felosztására semmi kifogás nem történvén, a tervezett aladószedői hivatalok fizetésének illy utoni leszállítását tőbben a megye hatóságán kívüliek mondták, 's inkább az ut-igazgatói, mint már fölszemes, 's az alszolgabírák által könnyen pótolható hivatalnak megszüntetését, 's ennek 200 ftnyi fizetéséből az alszolgabírák ellátását indítványozták. Az indítvány az által is támogatatván, hogy mivel az ut-igazgatói hivatal megszüntetése által csak 2 új hajdú fizetéséről kellene gondoskodni, ez a hajdúk fizetéséből lerovott 120 ftból nemcsak kikerülne, sőt még 20 ftnyi felesleg is maradna a honi pénztár javára. Folyt a vita, több felek ok hozatott elő, 's a többség a választmányi javaslat mellett azon módosítással győzött, hogy a hajdúk fizetéséből semmi se rovassek le, a két tszbt. eskütnök semmi közpénz jutalma ne legyen, 's az aladószedőktől lerovott összeg a hajdúk fizetésére szolgáljon; reményelvén, hogy a főadószedőhöz alkalmazandó hajdú fizetése, bár az adózóra nézve 60 fr. évi új teherrel volna összekötve, felsőbb helyen jóvá fog hagyatni. Szinte javaslatot, hogy mindezek anm. Helytartó tanácsnak terjesztesse nek föl, 's ettől j o v á h a g y á s k é r e s s e k, azonban ez szükségtelessnek nyilvánítatván, a tszbt. főügyésznek bár többek által helyeslett abbeli észrevétele, hogy az új hivatalok szaporításával lehetetlen az adózóknak — legalább is az előfogatok rovatában — terhelhetését kikerülni, bár hasonlóan ennek elhártására vagyis inkább az adózóknak könnyebbitésére ezelő indítvány tétellett, semmi intézkedésre alkalmul nem szolgált. — Az egy napi gyűlésnek többi tárgyai csekélyebb érdekűek az olvasóra nézve 's egyedül azt vélem még említésre méltónak, hogy egy magány-pörben végrehajtás alkalmakor az ellenállás a végrehajtó bíró által kétszeresnek ítéltetvén, ellenben a megye által az ellenállóra nézve az csak elsőnek tekintetvén, a kívánt hatalomkar megtagadtatott; mi után pedig az érdeklettek felsőbb helyre folyamatok, itt minden pör lefolytára a törvény értelménél fogva csak egyszerű ellenállásnak adatván hely, a végrehajtónak tette helyeslettetett; a végzés megsemmítetett 's az ítélet karhatalommal hajtatott végre.

Zágráb, aug. 28án. Zalamegyénkben a mult közgyűlés alkalmával előfordulván a turómezei ne-

messég országos érdekű körlevele, mely által a fanatizált illyromanok armánykodásiról értesítetnek, azonnal föltevém magamban, — különben is a sz. István napra eső zágrabi vásáron holmi dolgaim lévén a bajnokokat szinről szinre megtekinteni 's egytall e. f. h. 22ára hirdetett közgyűlésükön jelen lenni. Fölmenvén tehát fogadóból az érintett napon a várba, már messziről szemembe öltöttek az ottani téren az elhíresült bolgár-szurkás, bizonyos francia forradalmi főveghez hasonló vörös sapkás, csillag- 's félholdas levonték, kik magasztos, felhőkön tul nyargalódzó 's jövődő nagyságukat tükröző ábrándozásiktól eltelve csak amagy félvalról kegyeskedének rám földlakóra pillantani 's a mint villogó szemekből kivethetém, bennem a magyart már messziről megkezdék orrolni. — 'S csak most juta eszembe, hogy e ruházat úgy hasonlít bizonyos, a vitészségben rögtönző egyének ruházatahoz, mint egy tojás a másikhoz. — Belépvén a terembe, nem kis csudálkozásomra a zöld asztalon is majdnem egyedül vörös sapkát pillanték meg, 's az asztalkörül ülő új tisztviselek is — egy-kettőt kivéve — a cinicus izlést tanusító szurkákba voltak burkolva. A nemsokára megérkezett főispán ur hangos „szivio“ val fogadtatott 's megnyitó beszédének első részében örömet fejezte ki, hogy ő Felsege az elárvult báni hiva'alt ismét betölteni kegyeskedett 's felszólította a KK. 's RRket, hogy az ujonnan választott bán elfogadására a szükséges intézkedéseket tegyék; második részében azonban kijelenté abbeli fájalmát, hogy a mult tisztujítás alkalmával történt kicsapongások következtében kir. biztos vagy on kiküldve a szükséges vizsgálatok tételére 's a még folyvást tartó rendtelenségek gátlására; kéri tehát a KK. 's RRket, hogy e kedvetlen tárgyban is őt bölcs tanácsukkal elősegíteni méltóztassanak. — E beszédet egy gróf olly energicusnak 's körülményekhez alkalmazottnak találta, hogy annak kinyomatását indítványozá, mit is a KK. 's RR. elfogadtak. — Erre felolvastatott ő Felsegének ama kegyes leirata, mely által a KK. 's RR. gr. Haller Ferencz ő mélt. horvátországi bänná történt kinevezetéseiről értesítetnek; továbbá ennek köszönő levele, mellyel a mult kisgyűlésből hozzá intézett üdvözlő levélre felel, 's mellyben többi közt azt mondja, hogy nem tudja: nagyobbra becsülje-e amaz ő Felsege kegyelménél fogva illy fényes hivatal által történt megdicősítést, vagy pedig az örömet, mellyet a KK. 's RR. e kinevezésen éreznek 's hogy eltökélt szándéka minden erejét arra fordítani, hogy a municipális jogok 's a nemzetiség fentartassék. — E szóra „nemzetiség“ az illyrek iszonyún kezdének „sziviozni“ 's tombolni, mert ők az alatt az illyrismust értették. — Felolvastatott ezután a nmagu Helyt. tanács azon intézvénye, mellyben a KK. 's RRnek tudtokul adaték, hogy ő Felsege a mult tisztujításnál történt kicsapongások megvizsgálására kir. biztosat kegyeskedett kinevezni, mellyben egyszersmind a KK. 's RReknek meghagyatik, hogy ennek mindenben engedelmesskedjenek. — Végre felolvastatott a horvátpartiak protestatioja, mellyben a főispánnak kijelenték, hogy miután a közgyűlésre meghívó levelek az ujonnan választott alispántól valának aláírva, nehogy e törvénytelenül választott alispán hatóságát megismerni látszassanak, a közgyűlésre meg nem jelenhetnek, 's azért ellenmondanak minden e törvénytelen gyűlé-

sen hozatandó végzésnek, 's miután ő Felsege a mult tisztujításkor történt kicsapongásokra nézve kir. biztosat rendelt, ellenmondanak egyszersmind minden e ügyben az illyrpart által teendő további lépéseknek. — Erre következett a vitatkozás, melly valódi példányképe volt az elnyomott fél keserű kigúnyoltatásának 's halálos gyűlölet-szülte üldöztetésének. Vértett a szív és sirt a lélek bennem, midőn e gyüleket némely tagjainak szenvedélyes arcvonalmán leginkább a kárörmet 's az ártanivágyást láttam kitűnni, midőn az igazságot olly czifra sophismákkal 's keserű ironiákkal kigúnyoltatni, 's az elnyomottakat olly szidalmakkal hallám illetni, mellyektől minden jámbor gondolkozásu ember viszszaszörnyed. Sürrün hallattak e szavak: „paci publicae conturbatores; se ad statum anarchiae violenter et de facto ponentes; seditiosi“ 's egyebek. Itt önkénytelen is a farkasról 's bárányról szóló mese jutott eszembe. — A szónokok sorában első kelt föl egy városbíró, ki mint a nap hőse, szenvedélyes előadását azzal kezdé, hogy a kir. biztosnak küldetését törvénytelennek nyilatkoztatá; illy kiküldetéseknek csak „rendkívüli“ esetekben van helye; azt pedig, hogy valamely eset rendkívüli e, ő Felsege csak a megye hiteles tudósításából tudhatja meg. — Ennélfogva tehát oda járul véleménye: terjesztesse föl ő Felsegének feliráskep: milly sajnosan veszik a KK. 's RR. a kir. biztosnak ő Felsege által kiküldetését, 's hogy kéri egyszersmind ő Felsegét, méltóztassék a már kiküldöttet „re interea integre servata“ ismét visszahíni. — (Erre én csak azt jegyzem meg, hogy a szónok furcsa okoskodásában a „megye“ szó alatt mindig csak az illyr partot kell érteni, 's hogy a „megye hatósága“ törvényesen még meg sem szülemlett, tehát mint törvényes értelemben vett non ens nem is létezik; azon pedig, hogy a 19.lik században olly tisztujítás, mellynél majd 60 egyén megebesült, nem tartatik rendkívüli esetnek, nem lehet eléggé csudálkozni.) — Fölkelt most egy másik szónok 's nem találta helyét a panasznak, mert ki sebesült meg olly tete mesül a KK. 's RR. közül? kérdező, hiszen hála az égnek mindnyájan épek vagyunk, ő is tehát az előtte szólónak véleményéhez áll. — (Eszónok kérdése nem vala keserű ironiánál egyéb, mert ő a KK. 's RR. alatt csak a közgyűlésen jelenvolt illyrpartot érti 's a horvátpartot azok sorából egészen ki szeretné tudni.) — Erre fölemelkedék az ujonnan választott első alispán; ő sem találta helyét a panasznak, mert, monda, a tisztujításnál elkerülhetlen a pártok alakulása, 's ha az egyik párt kisebbségben marad, szintugy nem panaszkozhatik, mint a győztes, ha más alkalommal vele történik az. Ő is tehát törvénytelennek tartja a kir. biztos kiküldetését, 's annyival inkább, mivel ez mint a nm. Helyt. tanács intézvényében maga is megvallja, csak „erga nonnullorum delationem“ történt; ennélfogva pártolja ő is a felirást, de ha időközben a kir. biztos megérkezne, úgy véleménye szerint, az engedelmisséget tőle nem tagadhatni meg. Továbbá indítványozá: irjanak fel a nm. Helyt. tanácshoz, figyelmeztetvén azt, hogy neki nemcsak joga van ő Felsegéhez az ország ügyeire nézve felírni; de egyszersmind kötelessége is azt tenni, ha a törvények megsértetnek; sajnosan veszik tehát a KK. 's RR. e kötelesség-mulasztást, mellynélfogva a jelen esetben is a kir. biztos törvénytelen kiküldetése iránt

csak hamar
Belgrádba
állt akart a
A dühös haj-
s itt a pa-
kó egy ban-
a mindnyá-
kát a bolgá-
ogy a szá-
még élén-
gy Pasvánt
ek ismerél.
zté a bolgár
tódultak, 's
's közülök
ült.
reményeket
an tetteges
's im rop-
csendesen
s tanultabb-
ról Europa
drákban tar-
k össze min-
al a parasz-
mezok, áldo-
rjai fölött a

temetőkn gyülekeztek össze, ott imádkozának szabadsá-
gukért, 's fogadák az esküt új társaiktól: 's a felkelő na-
pot, mint reményök képmását, örömkiallással üdvözleék.
Illyenek voltak 1834től 1838ig a bolgár éjjelek, mellyek-
ről a történet-irat még mit sem tud, de egykor dicőit-
ni fog. — Már majdmajd tervök valóságosához kezdének
az összeesküdtek, midőn az öreg Hadyi Jordán egy ro-
konát akará a szövetségbe avatni; ez előbb a társulat
tagjainak nevét kívánta látni, 's alighogy ezeket átolvá-
sá, azonnal a pasának az egész összeesküvésről jelentést
tón, ki azt azután a sultánnal közlé. — 'S a nemzet szí-
ne véres áldozatul esett! De e vérbosszú a ezélnak tel-
jesen meg nem felelt. Még ugyanazon (1838) évben
20,000 bolgár kelt fel és rohanta meg Jarkoi várat, kik
magokat ugyan a sultán hü alatovalóinak vallák, de az
önkéntes adó 's szakmány helyett törvény által határ-
zottat követeltek. Egy knéz vagy szerb kapitány csapat-
jával az ostromlókhoz sietett, 's Milosch hg. segédelmé-
vel kecségtette őket. Milosch távol azon gondolatól, hogy
pártfogó fejedelmét megsértse, a bolgár táborban a knézt
meg fogatá 's kegyetlenül karóba vonatá, 's Avram Pe-
tronievits követe által szédítő ígéretekkel a zendülőket
hazatérésre bírta. A bolgárok Petronievitsvel Konstanti-
nápolyba megbízottakat elküldék, kik törvényen némely
üres módosításokat kaptak.

Hasonló mozgalmak mutatkoztak Zagorában Mahmud
szultán halála után 1839ben. Az új sultán rendelményei,
mellyek kibékítés helyett még nevelék az ingerültséget,

a drinápolyi zendülés, a sophiai 12 apostol országster-
te tett izgatásai, a kandiai és thesszali lázadások, meg-
annyi előpósti voltak a bolgárok újabb felkelésének. A
hajdúk elfoglalák a drinápolyontuli hegyeket, 's elzá-
rának a főváros és az erősegek közti minden közlekedést,
's a hegyközi tartományokban példás rendőrséget tartanak.

A „srbszke narodne novine“, és a Bio-
gradske novine szerb hírlapok szerint egy nissai hölgy-
nek Agapiának a pasa unokaöccsese által történt erőszak-
os elrablása, 's ennek 's több bolgár leányának a török
hitre kényszerítése eszközé 1841ben a bolgárok nyilvá-
nos kitörését. A felkelteket Miloie, hajdan Cserni György
hajdukja, és Gavra vezérlé. Ezek a szerbeket segélyre szó-
lították fel, de hat száz okánál (mintegy 1400 livre) töb-
bet nem nyertek. Követeket küldtek Stambulba, a beyek
és spahik zsarnoksága ellen pártfogást kérendőket a sul-
tántól, de kiket a nissai kormányzó elfogott. 'S he-
lyettök maga küldött a pülpökök 's papság által aláírt le-
velet a császárnak, mellyben e pör-lázadást oktalannak
nyilvánítá, daczára azon kiáltó igazságtalanságnak, mel-
lyet magok a jónabb törökök kárhoztattak. — A viddini
lázdókat ugyan Hussein pasa visszaveré, de midőn a
nissai, jarkoi és vraniaiakkal egyesültek, a megrémült
Mustapha a szerb fejedelmet hívá segítségül; de ez bea-
vatkozni nem akart. — Miloie, Nissa előtt állt tíz ezer pa-
rasztal, 's jobb és biztosabb törvényeket követelt. —
Azonközben 150 falut égettek le Sofia és Nissa közt a pasák
vérszomjas sergei, 's a lakosokat meggyilkolák, vagy a

lángok közé hányták, vagy rábszolgácul elhajták. —
Jákub pasa 6 ezer albaniával, Hussein viddini pasa né-
hány ezreddel jött a megszállott Nissa segédelmére. Több
véres harezot vittak a bolgárok ellen; kik végre az
elődöntő ütközettel kemény ellenállás után szétűzettek. Mi-
loie, ki a visszavonulókat fedezé, 15 legvitézebb társaival
a kamenitsai toronyba menekült 's bár e torony nem volt
megerősítve, a törökök nem merészlék megszállani, míg
Nissából 40 álgut nem hozattak, 's 24 órai lödőzés ut-
án, midőn a torony összedült, Miloie sebekkel borítva
's nem reményelve többé szabadulását, 's hogy még élet-
ben lévő öt vagy hat társát további védelméről fölmentse,
pisztolyal önmaga vetett véget életének. Ezek pedig a
török seregen fegyveres kézzel átrontván, a szomszéd er-
dőségben találtak menedéket. — A lázdók közül mint-
egy 8000 Szerbiába, számosan Albaniába vitettek 's el-
adattak; egy rész Oláh- 's Moldvaországba vonult. A nis-
sai kormányzó vad kegyetlenségeit az europai udvarok
előtt szépitni törekedett; biztosít kiküldé a pasaság-
ban, hogy a nép kívánságáról értesüljön; a felkeltek
magok közül választásat a helys'gbíráknak, rendes adót,
pénzszarllások eltörlését, az örmény adó-haszonbérlok
kiszetését, 's olly püspököket, kik legalább nyelveket
értsék, kívántak. Orvoslást nem nyertek, de az udvar
tettöket roszalá! — Azóta rend van Bolgárországban.
De az országnak, hol néhány év alatt ennyi 's illy pró-
bák tételtek a nép jogai kivívására, hiú remény volna,
hoszas békével kecségtetni magát.

ő Felségének fel kellett volna írnia; reménylik azonban, hogy a nu. Helyt.tanács annál később leend most a KK. s RR. felírását részéről is pártolni. — Végre azt állítja, ha a másik párt a tisztújításnál jogaiban sértettek érzé magát, kötelessége lett volna másnap a közgyűlésben megjelenni s ott keresni törvényes orvoslást, nem pedig holmi „conventiculumokban“. (Nemde hogy fejüket újra megvéreztessék s még emberölésre is szolgáltatassanak okot? — Mi pedig a kisebbségben maradási illeti: az csak akkor áll, ha a szónok ur az ilir kardokat is számbaveszi.) A negyedik szónok azt állítja, hogy ő minden tekintetben vétkeznék. ha az újonan de facto választott tisztikart el nem ösmerné, de megbízója meghagyásából kénytelen kinyilatkoztatni: ha csak ugyan igaz, hogy a nemességnek nagyrésze a választás helyéről fegyveres kézzel elűzetett s így alkotmányos joga gyakorlásában, t. i. a választásban résztvenni gátoltatott, úgy az újonan választott tisztikar törvényessége méltán kétségbe hozható. — Ezen magával ellenkező okoskodás mind magának a szónoknak, mind pedig a hallgatóságának is kacajra szolgáltatott okot. — A most következő szónok a turómezei körlevél foglatját, mely a hírlapok útján az egész hazának, sőt Európának is tudtára esett, annyira becsületsértőnek találta a főispánra s az egész tisztikarra nézve, hogy ő többé meg sem akar jenni a gyűlekezeten, ha e becsületsértés illőleg meg nem bocsátatik. (En azt tartom, sokkal becsületsértőbb volt maga a tisztújítás merénye.) — Ezek után szót kért fumei kam. ügyvéd, ki igen szép férfias előadással s józan logikával megmutatta, hogy épen azon törvényekből, melyekre az előtte szólók hivatkoznak, kiviláglik a kir. biztos kiküldetésének törvényessége, mert épen ezen törvények rendelik a rendkívüli esetekben annak kiküldetését; már pedig a mult tisztújítást nem fogja csakugyan senki rendes esetnek tartani, de különben is ennek meghatározása egyedül ő Felségét illeti. Nem áll továbbá az, hogy „erga unilateralem delationem“ történt volna a kir. biztos kiküldetése, mivel a főispán ő mélt. is felküldte azonnal a tisztújítás után relatióját s egyébiránt is a kir. biztos épen azért küldetik, hogy mind a két részt ő Felsége nevében kihallgassa. Oda járul tehát véleménye: álljanak el a KK. s RR. a kérdéses felirástól annyival inkább, mivel okosan fel nem tehetni, hogy ő Felsége határozatát vissza fogná ismét húzni, és sokkal nagyobb leend a compromissio, ha a felírás daczára is a kir. biztos kiküldetése újra megerősítettik. E szavakra felszökött ismét a fenemlített városbíró s még nagyobb szenvedélyességgel állítja, hogy a kir. biztos kiküldetése által annyira meg van sértve a megyei hatóság, hogy abból országos sérelmet lehetne képezni, ha a magyaroktól e részben pártolás volna reménylhető, annál inkább, mert a turómezei „dominium“ által (igy gúnyolá a turómezei nemesség hatóságát) felterjesztetett vádlevelét az ottani nemesség nem is értette s ez csak némely roszakarók agyában foganszott meg, s azért azt a törvények értelmében előbb a megyével kellett volna közölni, s csak ennek kihallgatása után küldeni kir. biztost. Sürgette tehát újra a felírás, s ha időközben megérkeznék a kir. biztos, közöltessék vele a megyének is határozata. s ha ő mind a mellett is a vizsgálathoz fogna, mit a szónok azonban hinni nem akar, akkor, ha a KK. s RR. neki engedelmességek, ő nem ellenzheti, de mi saját személyét illeti, bátran nyilatkoztatja, hogy ő neki nem engedelmességek. — (E veszélyes kifejezést a fanatizált iliriek iszonyú tombolással és szünni nem akaró „zsvio“val fogadták. — Hát ez nem annyit tesz, mint az anarchiát mintegy publice kikialtani?) A most következő szónok sem lát valami kicsapongást a mult tisztújításnál, mely a kir. biztos kiküldetését szükségessé tehetné volna, ha csak a szurkákat s a nemzeti (?) zászlót nem tekintik azoknak. Már pedig Magyarországon néha 10—12 zászló is lobog illy tisztújítás alkalmával s még is senkinek sem jut eszébe ezen megütközni, itt pedig az egyetlen egy zászló is szemét szúr. (Elfelejté itt az érdemes szónok, hogy Magyarhonban a zászlók csak a választandó személyek képviselői valának, kiknek neveit is magukon hordák, itt pedig az egyetlen egy zászló képviselője volt a magyar nemzet ellen törekvő hon-s alkotmány-veszélyeztető mozgalomnak.) Most ismét a már említett gróf szólamlott meg s nyilvánítá csudálkozását, mint lehete kir. biztost a törvények ellen kiküldeni, mert Magyarországon sokszor illy alkalommal 100-an is részt vesznek részint megis iletnek s még sem küldetnek ki kir. biztosok. (Itt vagy az emlékező tehetség hagyá el az érdemes gróft, vagy

uem igen forgatja a magyar lapokat.) Ezek után a főispán ő mélt. maga is kimondá véleményét, mellyel fogva ő ugyan nem ellenz, hogy a KK. s RR. felírás-kép felterjeszték abbéli fájalmukat, hogy ő Felsége ezen iránta mindig hű ragaszkodással volt megyét kihallgatás nélkül kir. biztossal fenytette meg, egyszersmind abbéli kérelmekkel a magas trónhoz járuljanak, hogy ő Felsége őket a kir. biztostól minélőbb fölmenteni s a megye hatóság törvényességét elismerni nem akarókat arra kényszeríteni méltóztassék. S e kérelmek sikerítésére jónak találja egyszersmind a vádlók fent-érintett protestatióját s a mult tisztújításnál történt kicsapongások megvizsgálására kiküldött megyei választmány munkálatit is hozzá mellékelni. — De hogy e felírásban a kir. biztos kiküldetése törvénytelennek nyilatkoztassék, s hogy ezen értelemben sürgöttessék ennek visszahívása, abban ő részéről soha sem fog megegyezni. De miután egy kanonok is igen szenvedélyes előadással törvénytelennek állítja a kir. biztos kiküldetését, s annak ő Felsége általi visszahívását sürgette volna, a többség zajongása által kivittá, hogy a felírás az első indványozónak értelmében szerkesztessék, s hogy egyszersmind a nngu Helyt.tanácsnak egy az első alispán indítványa szerint készítettő válasz küldessék fel. — Szóltak több ilir nyelven is, mellyet még a horvátok sem igen értenek, mint tolmácsos maga megvallá, — mintegy via facti diplomaticai rangra emelni akarván az ilir nyelvet, s még is azt állítva, hogy azért nem levelezhetnek a magyar megyékkel magyarul, mivel náluk a deák nyelv a diplomaticai. — Ezen ilir szónokok egyike egész őszinteséggel megvallá, miszerint „most oly szomorú állapot uralkodik Horváthonban, hogy az atya meghasonlott fiával, a testvér testvérel, a rokon rokonával; de e siralmas állapotot — mondá nagy okossággal — a horvátpárton lévő okozták. azért actiót nekik.“ — Ezen az actiókkal olly bőkezű ilir szónok előadását hangos „zsvio“ követte. (Folytatatik.)

Nyitrai hírlap. (folytatás) Továbbá az ugyan e napi gyűlésen Torontal megye levele a nádor, s egyéb országos hivatalok választásmódja; Bereg a vegyes házassági határozat kinem nyomathatása, s a magyar egyháznak Romától függetlensége; Fejéred a status-költségen építendő ismeretes utvonat, nemzeti bank s a t.; végre Szabadka kir. város felszólítása a kir. városok új rendszerítésére, az országgyűlési tárgyakkal foglalkozó választmányhoz utasítottak. — Szönyegre került ekkor Vas megye ismeretes panaszoló levele, de viszhangra nem talált; a Rendek meglevő gyűlése, hogy a nemes törvényesen csak országgyűlésileg kivetett adó fizetésére szoríthatatik. — A turópoljai nemességnek hozzánk is megküldött barátságos levele, s lelkes felírása hön pártoltatván, rokonszellel s irányu felírás határozatott ő felségéhez; e közt szeretve tisztelt főispánunk nem kis megnyugtatásunkra szóval előadá: mikép ő felsége, atyáskodó királyunk, a tények megvizsgálását biztos által már elrendelé, s így az orvoslást is bizony reménylhetjük — köz pártolást nyert a fumei kapitányság felszólítása is a pestiumei vasut iránt. Tencsiny, Hont, s Arad megyék a vonatok ügyében értesítő levelei tudomásul vétetvén, az illető szolgabírók által közhírré tétetni rendeltettek. Ezek fonalan beadá a vonatok megszüntetési módjával megbízott választmányunk, miről mult közlésünkben tevének említést, jelentését, melly el nem fogadtatván, ujjolag megbízott javaslat-készítésre azon elv mellett, hogy a vonatok kiszolgáltatása a lehető legszűkebb korlátokba szoríttassék; idegen utazóinkra nézve pedig a vonatok díja egy állomásra egy forint, 48 kr-ra emeltetvén, ezen határozat november első napjától fogantatva vétetni, mihez tartás végett pedig erről közléseink, s egyéb megyék is értesítettik fognak. — Gyűlésünk folyását tart, magányosak ügyeivel foglalkozva; ha némely érdekesebb tárgy kerülendene szönyegre, el nem mulasztandjuk azt a t. közönséggel közleni.

Vidéki rövid közlések.

Tüz! Pozsonyban, levelezünk tudósítása szerint, f. h. Sés 9ike közti éjjel, mintegy 12 óra tájon tűz támadott, melly, bárha semmi szél nem éleszté lángjait, még is 8 pompás hazat hamvasztott el a belvárosban a sz. Mihály-kapu közelében. Körülményes leírását közelebbi lapjaink adandják.

Zala megyének mult havi közgyűléséről adott közlésünkhez még azon pótlólagos tudósítást vettük, miszerint Hrabovszky aláírással a P. H. 160ik számába iktatva volt czikk tartalma legnagyobb részt alaptalan; s minthogy némely tiszt. egyének s kü-

lönösen táblabírák bal ráfogással s rítettek: megyei határozat által a dolog mibenlétének a P. Hirlapban nyilvánítása eszközöltetni rendeltették. — Ugyan onnan írják, hogy Zalaegerszegen mult aug. hava utolsó napján esti 7 és 8 óra közt mindenki által érezhetett földrengés volt, mi sokakat nagy félelembé ejtett.

Nyitra September Gán. — Tempora mutantur — ha soha, úgy ez időben városunkra alkalmazhatók az iró e szavai. A sok, a tömérdek multság, vígalmak tömkelegében, végre szerencsénk vala egy zenészetű estvélyhez. Birálatába bocsátkozni nemis szándékunk „minden nagynak kicsiny a kezdete“ csak kitérőt ezélja nem elégt ki bennünket. S kérdezi tán a t. olvasó: miféle ügy egyesíthető polgárinkat e célra? ime a felelet: egy énekiskola megalapíttatása! — Első perczben nem tudtuk sajnálkozunk e, vagy nevéssünk e ezélon; — boldog isten, Nyitran énekiskola; énekeltsük ki először a tömérdek sok koldusnak undorihaladó szemtelenségét; énekeltsük ki rosz köveztetünk, s a bokáig erősarat; énekeltsük ki a szótalanul akadályt, melly honi nyelvünk terjesztésének gátot vehetnének; s ha mind ezeket az előnemszorítottakon kívül kiénekeltsük, akkor gondoskodhatunk énekiskoláról multság kedveért. Májusban, ha nem csal emlékeztünk, egy ünnepegy alkalmával, némétül hallók, mire barátunk figyelmeztetett, megyebeli huszárjainkat megszólíttatni. Furcsa kis eset a haladás szakában! Még egy tényt akarunk említeni. Multkor a megye korházából visszatérve, könyörgő sirással vegyült hangokat hallánk, a kíváncsiság edzé lépteinket, — s ime egy tisztelt megyei egyént látunk házában önkézeivel szolgáltatni ki az igazságot. Éljen a szabadság. Éljen az igazság!

Napfényre vele!

Tudjuk, hogy az események fontosságát magán-és közéletben idő, hely és viszonyok határozzák el többnyire, s így megtörténik, hogy magában jelentőség nélküli eset a viszonyok által, mellyek hozzá csatlakoznak, alig sejtett fontosságuakká valnak. Illy körülményről tudósítottunk egy tiszteletre méltó férfiu által, azon czikkre vonatkozólag, melly a P. H. 172ik számában Biharból közöltetett. Igazság s méltányosság kötelességünk kézi ennélfogva, az általa szerkesztőségünkhez intézett czikket szorult szóra ide iktatni, s abban foglalt kívánatát az illető egyéntől részünkről is hathatósan igényelni.

Felszólítás. Arad, Kisasszony hó 28. 1842. Toperczér Ödön úr, mint Biharbul, N. Várad aug. 13. költ, s a „Pesti Hirlap“ aug. 15. 1842. 172. száma, 603. lapja 3dik hasábjába iktatott Nyilt-levél közléje illendően kéretik, s illetőleg becsületeszere felszólíttatik, hogy nyilt levele *) jegyében e szavaival „a Világ“ f. e. 9ik számában bilhari levelező aradmegyei fi, és állandóul ott lakik.“ érdekelt, vagy gondolt, avagy tudtára lévő egyén kereszt-és vezetéknevét, úgy lakását, s sorsát, minden tartózkodás s kimelés nélkül, három 15. napok alatt, (a mai naptul számítva) a Pesti Hirlapban felfedezni méltóztassék.

Barshól. (Ellennyilatkozat) A „Világ“ 70ik számában Kosztolányi Péter válaszában kezdetén igazolni iparkodik Tarnóczy Kázmérnak a Pesti Hirlapba ígatott tisztválasztási tudósításból lett kihagyását. — Felhozott okai igen vizenyősek, s ezafelatra alig méltók; átaljában előadása csak annyiban kitérő, mennyiben logicája helytelen, és újabb bizonyosságul szolgál, hogy a méltányosságról s jelesen osztó igazságról valóban nincs fogalma. — A többi zagyva közt annak bizonyítására, mily felesleg volt T—rul közlésében emlékezni, ezt mondja: „Hogy többben voltak, kik Tarnóczynak alispánná választását ohajtották, hogy T. candidáltatni nem kívánt, hogy elvrokonai művét el nem rontá, s végül Balogh egyhangú választatásához tettelet járult, ezeket én nem vélem beszélendőknék, mert honszeretete tudatik, hogy ő dicsőbbeket is tón, és teend, mint csupán hogy alispánságot jelesen viseljen. Töle nem is váraték egyéb, hanem hogy Balogh minél diszesebb választandását ő is ohajtsa és elmozdítsa.“ Ezen hosszas, nem a maga idején irt dicsőítő periodusból, a józan logica szerint, Tarnóczyt nem kelle az építőszek részleteibe sorolni, de mint fő szerepviselő személyt, hírlapi czikkjében méltólag magasztalni. Tudjuk azonban mi barsiak, miért történt ez másképp: mert T—nak dicsőítése, azon hatásnak, mellyet hírlapi czikkjének szülni kelle, ártalmas lehetett, és mivel Kosztolányi Péter akkori érdeke T. elméltötését. épen olly mértékben tanácslá, mint

most meg-
szik. A B-
nek másik
ezekről t-
meztetni,
magasztal-
szükség-
vés dicső-
kárt, min-
még bará-
B. bátran
alkalma t-

Nem
barsiak el-
ő barátí
kivánságu-
választat-
nagy az
tudá elég
melly már
és csokol-
B. mellett
fölfedezi,
vágya vol-
választat-
jár; ha
dalmaztat-
idejében e-
mondani,
utána esde-
ket elvbará-
beleegyező-
tettehez. I-
van Koszt-
tudatról,
szülhet a
néven vesz-
dig vezérle-
visszahuzo-
előbb ölel-
áltak min-
kivánságu-
kivánván n-
— mi K. P-
lott elvbará-

Pana-
gyanusítom-
tek, a kit-
nem az én-
tájára szer-
lemben va-
ség tudom-
P. hivatal-
a magára k-
mével, a n-
azokat, k-
gyengéd ér-
tételéről le-
Juhász Ber-
és silány,
mivel kétel-
hivatalában
ket, ha e-
hivatalváll-
tünk, mi-
mert avall-
egy vendé-
furesa hely-
belejjök ön-
mellette. V-
de ezeket n-
nedek prote-
tón“ mi o-
toskodás lé-
hamis állít-
hasztalan
utolsó vála-
megjegyzés-
számában n-
nevezi; pe-
ki mindig
vagy talán
ségeknk,
sére, jutott
K. P—t ill-
— A mi v-
leti, bizony-
való tartózl-
rőla irtam

k: megyei
Hirlapban
Ugyan on-
hava utól-
által érez-
félelemben

mutantur
alkalmazha-
alatság, vi-
k vala egy
zni nemis
kezdete
et. 'S kér-
néte polgá-
skola meg-
tuk sajnál-
boldog is-
először a
telenséget;
káig érő sa-
t, mellyen
nének; 's
kiénekel-
árol mulat-
emlékeze-
allók, mire
szárjainkat
ás szaká-
ltkor a me-
sírással ve-
edzé lépte-
átunk házá-
ot. Eljen a

gát magán-
tározzák el
ában jelen-
lyek hozzá
ká válnak
leltre méltó
melly a P.
Igazság 's
lfogva, az
ket szórul
tát az illető
eni.

ny hó 28.
harbul, N.
aug. 15.
bjába iktá-
, 's illető-
nyilt levele
9ik számá-
s állandóul
agy tudtára
gy lakását,
k i melés
mai naptul
ltóztassék.
Világ' 70ik
zedtetén igá-
Pesti Hir-
I lett kiha-
k, 's ezafó-
k annyiban
s újabb bi-
ól 's jelesen
— A többi
elesleg volt
lja: „Hogy
választa-
kivánt, hogy
Balogh egy-
eket én nem
ete tudatik,
mint csupán
is vára-
szesebb vá-
tsa. Ezen
eriodusból,
m kelle az
szerepet vi-
lag magasz-
rt történt ez
hatásnak,
ártalmas le-
ri érdeke T.
ácslá, mint

most meggyült bajai megkerletetését szükségessé teszik. A B. és T. közti viszonyoknak taglalása, egynek másik fölötti magasztalása nem újságvaló tárgy; ezekről tehát hallgatva, csak arra kívántam figyelmeztetni, hogy B-nak hirlapokban hasonló módoni magasztalására, mint országiszerte ismeretes férfinak, szüksége nincs; azokkal Kosztolányi Péter neki kevés dicsőséget, részrehajló tudósításival pedig több kárt, mint hasznót okoz; vannak emberek, kiknek még barátságuk is terhes, és ezek közé sorolhatja B. bátran Kosztolányi Pétert, mit már eddig is volt alkalma tapasztalni.

Nem több sikerrel bizonyítja K. P. eddig mi barsiak előtt is titokban maradt azon állítását, hogy ő baráti által szólított fel hivatal-keresésre, és kívánságjoknak csak akkor engede, midőn Balogh választása tökéletesen biztosítva volt. Ebben ismét nagy az ellenkezés, mert megrótt cikkében nem tudá elég eleven színekkel festeni azon lelkesedést, melly már a tisztválasztás előtt, némelly ölelkezők, és esokolközök daczára mindenrendű választóknál B. mellett nyilatkozott, most pedig közbámulásunkra fölfedezi, hogy olly csekélységtől, millyen hivatalvágya volt, veszélyeztetve látta B-nak dicsőséges választását. Így jár az ember, midőn nem igaz úton jár; ha B. iránti barátsága és a haladási elv diadalmaztatásával, mint mondja, hivatalvágya maga idejében ellenkezett, arról áldozatképen le kelle mondani, nem pedig utolsó perczben alattomosan utána esdeklenni, sőt más becsületes embereket, kiket elvbarátinak nevez, azon gyanúba ejteni, mintha beleegyezésükkel ő is hozzájárultak volna rosszalt tettehez. Illy eljárás elég tanúság, milly fogalma van Kosztolányi Péternek a méltányosságról, öntudatról, osztó igazságról, és milly kedveltséget szülhet a vele való barátságos szövetség. — Rosz néven veszi K. P., hogy őt vezérlőnek, másokat pedig vezérléteinek nevezek, melly nevezet szívesen visszahuzok, 's ezentul azokat, kikkel két hétig előbb ölelkezett, 's a tisztválasztás előtt magának általok mint főügyésznek folyton éljenzetett, saját kívánságára elvrokoninak nevezem, sok szerencsét kívánván neki, illy számos, értelmes, nevelt, és — mi K. P.-nél igen becses, — csekély költségen vásárolt elvbarátokhoz.

Panaszkodik továbbá, hogy őt hivatalvágyról gyanúsítom, mondván: „bizony bizony mondom nektek, a kit hivatalvágy bánt, és józan észszel bír, nem az én pályámon jár.“ Ezen, Evangelium mintájára szerkesztett szavai iránt tökéletesen egyértelműen vagyunk, és mivel az egész barsi közönség tudomására hivatkozva bátran állítom, hogy K. P. hivatalra, és pedig nagyon vágyott, szenvedje a magára kimondott ítéletet; ha pedig kedvezéssel védelmével, a nem igazszal, újabbán előállna, megnevezem azokat, kik hivatal-keresési módorát, a becsület gyengéd érzésével összeegyeztetni nem tudván, őt föltételéről lebeszélni hasztalan iparkodtak. — Mit Juhász Benedekről, magát mentetve mond, sértő és silány, 's annál fogva feleletet nem érdemel, de mivel kételkedni látszik, hogy elvbaráti által J. B. hivatalában biztosított, örömet megnevezem ezeket, ha előbb K. P. megnevezi azokat, kik által hivatalvállalásra felszólítaték; a névsorból majd ki-tűnik, milly jeles férfiak ohajták őt főügyészül, mert a választás alkalmával, egy fiatal atyfiát, és egy vendéget kivéve, mindnyájan elnémultak, sőt furcsa helyen szerzett elvrokonai is, kigőzölögven a beléjük öntött lelkesedés, igen gyéren mutatkoztak mellette. Van még sok, mi megrovást érdemlene, de ezeket mellőzve, csak azon szavait: „Juhász Benedek protestans lévén tudtomra B. ellen lépést nem tőn“ mi oda mutat, mintha Barsban vallásos pártoskodás léteznék, — hozván elő, ezt 's ehez hasonló hamis állításit kereken tagadván, időkimelésből, több hasztalan szóváltásba nem ereszkedem. — Ezen utolsó válaszomban még kezdő, és végső soraira van megjegyzésem. Kosztolányi Péter a „Világ“ 60dik számában megjelent cikk íróját Mephistophelesnek nevezi; pedig úgy látszik nem találta el ellenét; de ki mindig ördögökkel álmodik, mindent annak ismer, vagy talán mert Mephistopheles élességet vélt szükségesnek, finomul szóit eselszövényeinek felfödözésére, jutott e gondolatra; egyébiránt bármí indította K. P.-t illy elnevezésre, a cikk írója addig, míg vele vesződni kénytelen, nyert nevéhez hű marad. — A mi végre szememre hányt névtelenségemet illeti, bizonyossá teszem K. P. urat, hogy nem a fölévaló tartózkodás hallgattatja el nevémet, mert mit róla irtam 's írok, számtalanszor nyilván ki is mon-

dottam; de hirlapi levelezők celebritása nem lévén hivatásom, ezentul is anonim, vagy ha kényszerit, Mephistopheles maradok.

Magyar partvidék.

Fiume (folytatás.) „A tengerpartvidéknek mint Pesttel egyaránt egyenes összeköttetése a magyar kereskedelemre lényeges hasznú lenne; mert a fölébb elsorolt indító okokon kívül kereskedésünk a kevésbé javasolható dunai utról eltérne, — melly által daczára a ráfordított roppant áldozatoknak célzt ér-nünk nem lehet, 's mikép a tapasztalat mutatja, csak német gyárművek szállítására szolgál *) — 's azon az ország nagyobb folyói használatával nemesak az első szükségű cikkek, mint gabona, dohány, hanem más számtalan különműtermények is, mint olajos magvak, kender, rongy, álati zsiradék, faneműek s. t. eff. a partvidéki kikötőkbe szállíthatnának.

Ezek szerint legfontosabb tárgyak, miket a jó közlekedés eszközlése tekintetében kesztendő terv célzajul szükség kitzúni: az áruszállítás könnyítése, a megérkezetteknek bizonytalanságból kivitele, az árúk gyors keletének a káros késedelemmel arányba-tétele, 's a kereskedőknek olly állásba hozatása, hogy rendelményeikben 's áruszerzéseikben az áru-keresetre számításit tehessenek. Elkészítettvén illy módon 's elintéztetvén a mondott közlekedési út az ország belseje 's a partvidék között, ez a magyar természet-nyeknek olly szállítvány helyévé lesz, melly a versenyt Odessával 's a Feketetenger bármely kikötőjével bátran kiállhatja, mellyek különben is tavaszkor a hajóknak veszélyes 's gyakran megközelíthetlenné; midőn a fiumei a Középtenger egyik biztos vidéken helyezve, 's a fejedelem kegyes ajándékából nem sokára biztos kikötővel ellátva, az év bármely szakában, 's keleten történhet bármily változások mellett az említett termények, minden pénzügyi akadály nélkül, kivíthatnak, 's a belhasználatra szükséges árukért cserébe adathatnak.

Europának egy tartománya sincs, hol vasutak gyorsabban, könnyebben 's csekélyebb költséggel építhetnének, mint Magyarországon alsó vidékein; e föld határtalan síkjain a szükséges földet 's roppant erdeiből a műveltség műipar és kereskedelem illy nagy-szerű közlekedési útjához megkivántató faneműeket igen csekély aron megszerezhetni.

Mindkét, t. i. Pestről 's a Bácságból fiuméig, tervezett ut Karolyvárosig sík földön futna át. Milly irányban kellene pedig azoknak politcái, gazdasági 's kereskedési tekintetéből vonatni, az a műértők jóváhagyásától függne, mint szinte az is, hol kellene e két külön pályának egybekapcsolatni. —

Az említett vaspályában be kellene foglaltatni azon Sziszek 's Karolyváros közti vonalnak is, mellynek tervei a nmg. k. Helytartótanács elibe terjesztendők.

E vaspályának a tengerpartig vitelében tehát ugylátszik csak Karolyváros és Fiume között létezhetnék némi akadályai. Hogy tehát e vidékről a szükséges helyismeret megszerzettessék, 's a vasut-építés lehetősége a két város közt kipuhaltassék, mulhatlanul szükséges lenne előleges vizsgálatot tétetni, melly uton vonathatnék legkönnyebben a Brod és Fiume közt fekvő hegyeken át a vaspálya, minthogy a korábbi időkben tett vizsgálatok szerint illy ut Brod és Karolyváros közt a Kulpa mentiben legkönnyebben sikerülne.

Jelen bizottságban összegyült kereskedői küldöttség véleménye szerint ezen említett vizsgálatokra szükséges költségek fedezésére a fiumei lakosok nem-selkűsége 's honszeretete lenne felszólítandó.

A Lajos-ut mintegy 40 év óta szolgál a magyar tenger-partvidéki kereskedelem emeltyűjeül, 's ha legjobb reményt nyújtó okok nem harcolnának a Fiume és Karolyváros közti vasut létesítésére Karolyváros és Fiume között is folytathatnák, úgy hogy az lenne a mondott városok közt a fő közlekedési út, és ha akkor a mostani rendkívüli magas vám teljesen eltörültetnék (ez esetben az út-javítási 's fentartási költségeket az ország fedezné) vagy a javítási költségekkel arányos vám határozatnak, a nemzeti kereskedelem rendkívüli kedvezést nyerne.

Azon okok mellyek a vaspálya építését ajánlják következőkbe foglalhatnának:

Korunkban minden kereskedelem virágzása az idő-gazdálkodást függ. — Megjegyezzük, hogy Europa legműveltebb népeinél bárha különben jó utak 's csatornák léteznek is a belközlekedésre, még is versengye tervezetnek 's építetnek a tartományok középpontjaival érintésben álló vasutak.

*) Értjük e ezt uraim! —

A szerk.

Az ausztriai birodalomban már több vaspálya, építetett, mások készülők felben vannak, 's tervezetnek, mellyek közül a főbbek a status költségén vonatnak, mint például a bécs-triesti. — Mindenki lát-hatja ebből, hogy ha Pestől 's a Bácságból Fiuméig javasolt vasut nem valósítatják, a magyar kereskedést a triesti német nagy részben el fogja nyelni. E veszély annyival fenyegetőbbé válik a magyar part-vidékre nézve, minthogy Triest városa Horvátországgal 's Karnioliaival magát közvetlen összeköttetésbe hozni törekszik; és ha a Karolyváros és Fiume közti vasut fel nem épül, 's a magyar árúk kénytelenek lesznek utjokat a tengerre a német-ausztriai tartományoknak venni, Fiume kereskedése tönkre jutand.

E partvidék magától a természetből rendeltetett a magyar kereskedelem főszállítvány-helyéül, annál fogva Magyarország főérdekében áll e vidékkel közlekedésre alkalmas utat nyitni, mert saját nemzeti 's független kikötőt csak illy módon biztosíthat magának.

Hogy a magyar nemzet e célzt elérhesse, saját java tekintetéből szükséges lenne az 1840ki azon törvényczikkelyt — melly nélfogva a bécs-triesti vasutnak Magyarországon keresztül vitele megengedtetik — eltörölni, *) és megengedni soha nem kellene, hogy az ország bármely részéből, 's jelesen Horvátországból vasut vonassék az ausztriai német tartományok felé, melly nem ama fentemlített magyar partvidékre szolgáló két vaspálya érdekében, 's előmozdítására, hanem bizonyosan annak kárára válnék.

Ezek szerint mindenek előtt a Lajos-ut megváltása lenne szükséges, mellyen a magyar kereskedelem jelen körülmények közt e tengerpart felé kénytelen utját venni, érdemre fő okul szolgálhat azon rendkívül magas vám (mindennemű árukért 30—500) melly itt divatozik 's kivált a gabna és faneműekre — e piac főarúczikkjeire — különösen nyomasztó. Aszállítványok illy terhelése okozza aztán, hogy azok Magyarországból a karnioliai úton küldetnek Triest felé, az ottani kereskedők nem csekély hasznával.

Még 1826ban a helybeli nmg. kormányzókhoz tett felterjesztés szerint megkezdettek az egyezkedések ezen út-tulajdonos társasággal, mellyek ha szerencsésen bevégeztetnek, ő felsége kegyes jóváhagyása alá terjesztendők. — A kereskedés jelen állása tehát tetemesen előmozdítatnék, ha a javasolt megváltás minél hamarabb legfelső jóváhagyás aláterjesztetnék. Mit is a királyiszék számolyához nyújtandó alázatos felterjesztéssel eszközölni a t. kapitányiszék gondja leszen. (Folyt.)

A murhadógról törvényhozási tekintetben.

Neque igitur dubitabo inter desiderata reponere opus aliquod de curationibus morborum, qui habentur pro insana-bilibus; ut evocentur et excitentur Medici aliqui egregii et magnanimi, qui huic operi quantum largitur natura rerum, incumbant; quando hoc ipsum, istos morbos pronunciare insana-bilibes neglectum et incuriam veluti lege sanciat, et ignorantiam ab infamia eximat. Fr. Baco de Augm. Scient. L. IV.

Az ország legközelebb lefolyt közgyűlése iratainak IVik kötetében 95ik lapon 36fik szám alatt a szarvas-marhák ragályos nyavalyáját illető rendőrségrül — tett kerületi választmány javaslata iránti határozat e tárgyat még újabb megfontolás, tanácskozás alá bizza, — — — minthogy az abban foglalt némelly elveket képviselői állásukban a Törvényhatóságok megegyezése nélkül elfogadni hatalmukban lenni nem látják, a Törvényhatóságok utasításait pedig elvárni az idő rövidsége meg nem engedné; ne hogy az e részben illy körülmények közt teendő felszeg rendelkezése által az egész veszélyeztessek, annak tárgyalásával ez uttal felhagynak; hogy azonban az illető Törvényhatóságok az abban foglalt célirányos eszmékkel megismérkedhessenek, és a jövő Országgyűlésre ez iránt követelnek utasítást a d h a s s a n a k, azon javaslatot egész kiterjedésében az országos irományok közé iktatni kívánják.

Azon lélek sugárzik a törvényhozásban fáradozó Tanács ezen határozatából, melly valamint egy részről a törvény iránti tisztelettel függeszti fel a polgárzat boldogságát; úgy másrésztől, kivált századunkban, csak azon törvénynek igér szerencsét, 's emberhez illő engedelmes-séget, melly a józan köz ohajtásból, a jónak nyilván tiszta érzetéből mint udvös forrásból, veszi eredetét; — éppen azért, mivel követi utasításról van szó, midőn tudtomra már több megye e tárgyat országgyűlési tárgyakban dolgozó állandó választmányoknak ki is adták, sőt mivel már az újságok is, még pedig Somogy fényére némi árnyékolotva, erről szólattak, helynév-lem lenni tudományos igazságnomazással, tisztelettel, és bár közönségnél e tárgy iránt figyelmet ébreszteni, és bár szigorú iskolai modor nélkül, azt. mit keblemben ér-zek, elmondani. Vegye az olvasó olly szívesen, milly

*) Ezt, úgy hiszszük nem lesz szükséges tennünk; 's a t. megbizottság megnyugtathatja aggályát: mert e törvény, mint a bécs-triesti vaspálya előmunkálatiból látjuk, különben is csak papíron marad. A Szerk.

Hírlapi kalászkok.

melegen 's tisztán ügyeksem e nagy — és meggyőződés szerint más akármely, most vita-alatti szellemi engedmény, vagy adót, hitelt, törökös megváltást, czélzó kérdéseknél nem kevesb jólétet, vagy kárt ígéro — tárgyhöz szólni.

Azon javaslat 31 külön sban három fő fogalmat terjeszt elő u. m. 1) a 14dik §ig intézkedik a keleti és éjszak-keleti tartományokból behajtandó szarvasmarhákrol; 2) szor épen ezen 14ik § közepén általmegyen, ha az ország akármely részében kiütne a marhavesz, 's azt mondja, hogy annak megelőzésére, 's elfojtására nem lévén semmi olly bizonyos mód, mint a belső nyavalyába esett szarvas marhát, még mielőtt nyavalyája ragadossá válnék, agyon ütni, 's arát közpöntzáról kifizetni. Azután e fogalmat kísérve előadja 3szor: a beteg marhának mimódon leendő agyonütését, 's utakat, eszközöket mutat, mikép lehessen hazánkban ezt létesíteni. Ezenkinti öszveírás által mind az egészséges, mind az agyonvert marhák számát megtudván; amaz, hogy a segédpöntzár alkotására, legyen az bár nemes vagy nem-nemes, marhaszám szerint fizetvén, különben szóbeli per után arra (20 \$) kényszerítetik, — kules lehessen; ezt, hogy örködés alatt a tulajdonos kára pótolassék; sőt van a hanyagság vagy rozlelkü titkolózás ellen 20 forint, 's még terhesebb esetben fenytő perbe idéztetés is rendelkezve. — Végre a 31dik § beturól betüre így szól: „a kárpótlás csak azon szarvasmarhák után fog járni, — melyek belső lobbánó ragadó nyavalyában vesznek el, u. m. tüdő, máj vagy belső részek gyuladásában, rothasztó hideglelés, sekenben, 's különösen az ismeretes szátréti paczál, aszályban. Ellenben a sokáig tartó tüdőorvadásban, köhögésben, kólikában, a felfuvtott has megpattanásában, vizelet vagy hasürülés elállásában, annyival inkább, külső sérelmek miatt elveszett marhákért semmi kárpótlásnak, 's ezen czélbul leendő becseinék helye nem leendő. Az egész javaslat sem politika, sem természet-tudományi, sem gazdasági tekintetben a tárgyat ugy ki nem fejté, a mint elfogulatlanság, 's törvényalkotási eszmé kívánják, sőt a betegség hiányos ismeretén kívül olly teendőket is ajánl, melyek károsak lennének; mert:

I. Rendörileg a keleti vidékekről hajtadni szokott marhákra nézve olly sok vizsgálatot, állomásokról állomásokra kísérteket ajánl, hogy illy felesleg nehézségek közt, a minden órában leheto letartóztatás 's így a gyanuba vett marhákak szükségese legelő vagy takarmány hiánya — 's az önkénytől fielelem miatt, bizonyosan senkinek sem lesz kedve marhával kereskedni; főkép midőn a 3ik sban ez van „a szolgabíró vagy városi tanács a marhák tulajdonosát vagy ennek képviselőjét azonnal felszólítja marháinak az országból minélelőbb ki 's visszahajtására. De én azt kérdem: hát ha illy marhacsorda vagy farka már az országból jó mélyen behatott, vagy talán már közelebb jár Pozsonyhoz vagy Sopronyhoz, még akkor is szabad legyen azt visszahajtani, vagy még minélelőbb a nyavalya ragadossá válnék, agyon kell e verni? vagy mint a 4ik s-ból kivehetni, az illy módon megállapított nézet 's elv ellen, veszteglés szoros törvénye alá lehet e azt vetni? Ugy, de tudjuk tapasztalásból, hogy illy szorult esetben, midőn a szerencsétlen utasnak a legelő tulajdonosával egyezni kell, milly nyomasztó, milly káros a legelőbérlet, a szénávetel 's hordás, sőt (ha már ragályos a nyavalya) milly veszély következhetik, milly könnyen terjedhet a hivatalos felügyelés 's befolyás nélkül teendő takarmány-szállítás által a ragály? még is az 5ik 's 7ik sban csupán a marhák tulajdonosára van ez róva. — Emlékezem, midőn ez előtt 13 évvel egy tisztelt uraságnak hatvan ökréről kelle uton, pedig csak a megye szélén önurodalmától 2—3 órányira gondoskodni, milly sok költséggel, kedvvelenséggel küzdve lehetett a takarmányt megszerezni! hát ha meggondoljuk, mennyi idegenséggel viseltek, (ezt a köznépnél rosz neven nem is veheti) a földnépe, ha emberről vagy állatnál ragadós nyavalyát hall uralakodni??

Mind ezeknél tehát sokkal czélirányosabb azon eddig is fenállott intézkedés, mely szerint minden az ország határában túlrőljó marha, egyes vagy csoport 12—14 napi veszteglést tart, 's azután arról szóló bizonyítványal a helységek előjárónak, 's a hol van, a megye tisztviselőjének is a marhák számát az egész uton mindenütt, de különösen az állomásokon, bemutatni tartozik a tulajdonos, vagy a hajtók közt e tekintetbeni képviselő; így a marha megvizsgálatván, száma is örködés alatt tartatván, ha egy vagy több darab megbetegednék, az előjárók tüstint, valahányszor lehet, az illető szolgabíró ur tudtával, 's befolyásával, 's ahoz értő orvosnak hozzájárultával, a marhát, ha szükségesnek vélik, veszteglés, szemügyelés alá vetik, a további kezelést, gyógyítást az alispánnak 's ha a körülmény kívánja a ns. megyének intézkedése alatt folytatják; sőt, mihelyt fontosabb az eset, a nmu főkörmányszéknek is, hol e tárgyra mindig méltó figyelem van — jelentik; — a legelőt már csak a ragály terjedése tekintetéből is, valamint telben a takarmány megszerzését a tisztviselő tudta 's felügyelése alatt szokta még eddig a legközelebbi helység, minden zsarlás kikerülésével, de a tulajdon sértése nélkül a szükséges vigyázat alatt, a felesleg közlekedés gátlásával — kiszolgáltani. En valóban tovább is inkább ezt ohajtom fentartani, mint mi azon javaslatban van: mert tulajdon becslését, kereskedési haladást, a ragálynak lehetőb gátlását látom így; mit akár az agyonverés, akár a marhának az országból ki- 's visszahajtása által nem reménylhetni. — Csak azt adnám még a honiakra nézve hozzá, hogy akármely helységben valaki új marhát hajt be, azt a előjárónál jelentvén, 12 vagy 14 napig a többi marha közé ne bocsássa. (Folytatatik).

Pesti Hírlap (177 sz.) „Magyar és a szláv“ című vezércikkében „Egy szláv“ jelesen értekezik nyelv és nemzetiségi viszonyairól, kellő szempontbul fogván föl mind törvényeink rendeletét, mind pedig törvényhatóságainak nemzeti nyelvünk ügyében tett lépéseit. Adja isten, hogy minél több rokonszellemlü szlávot ápoljanak honunk anyaemlői, hogy velős szavai meggyőzőleg hassanak minden kétkedőre, 's az igazság és hálalösvényére vezessenek minden tévelygőt, ki sorainak tartalmát olvasandja. — „Ertekező“ je nincs.

Jelenkor (73.) Budapesti naplójában a vasutak építés módja hozatik szönyegre. Az értekező B. mindenekelőtt a vasutak elnevezését akarja tisztába hozni, 's vasutainkat nem status, nem is országos, hanem nemzeti vasutaknak kívánja neveztetni. Meg vagyunk győződve, hogy egy megyének sem jutott eszébe status alatt mást érteni akarni mint magyar hazánkat, mint magyar országot 's így soha sem tudánk felakadni azon, ha építendő vasutainkat status-vasutaknak hallók neveztetni; legfőlebb az hangzott rozszul füleinknek, hogy abban az idegen szóforrasztás által három S csoportosult össze; különben mi nem nagy fontosságot helyezünk abban, neveztesse bár országos vagy nemzeti vasutaknak. A mi most már azok lényegesb kérdéseit illeti, addig is, míg alkalmunk lesz más rovat alatt bővebben kifejtetni nézeteinket, igen sokban egyetértőknek valljuk magunkat a szóban forgó cikk irójának azon javaslatival, miszerint vasut-vonalunkat nem ló, hanem gőzerőre, 's nem is a P. H. 175 számú vezércikkében indítványozott tájékozás szerint látna czél szerűnek építetni. — A „Társalkodó“ egy igen érdekes cikket kezd meg, az urbéri telkek jövedelmét fejtegetve, mellyrül annak bevégeztekor bővebben szölandunk.

Nemzeti Ujság (73.) „Korunk ügyei“ rovatában e cím alatt „Partis I. titulus IX. a 19 szádban“ Eliassy István olly formán akarja a jogokat kiterjesztetni 's az alkotmány sánczaiba másokat is befogadni, hogy „azon fenytő perbe vont személy (criminalista), ki nemesi gyakorlatban (?) megyei tisztügyési vad alá vétetve, tett moeskában (infamia facti) tömlöcz elszenvetésének (?) büntetésében törvényesen elmarasztaltatik, 's a mellyért egyébkint a pör negyed-évenkint (?) huszonöt bottal lenne fenytendő, (?) személyes szabadságának börtönözés mellett (?) elvesztésével, egyszersmind (?) egyedülazonban maga személyére, törvényes gyermekeinek kiváltságos (?) jogai épségben maradván, nemesi 's egyéb ezzel járó minden kiváltságtól örökre megfosztasék.“ — Ebből áll indítványa. — Boesánatot a sok kérdőjelét, mellyet közberakni kényeleníteték. Az eszmét, melly egyébiránt nem az indítványozó ur kerjében termett, becsüljük, — de annak szavakba öltöztetését olly felületlenek, nemondjam zavartnak, találjuk, hogy kérni bátorokunk a t. író, miszerint cikket újradolgozni sziveskedjék, ha attól hatást akar reményleni. Mondhatjuk egyébiránt, hogy az egész cikk szelleme nem egészen a 19 század szerinti, 's hogy ama becses eszmét, nézetünk szerint csak a választások rendezésénél, 's a hivatalviselhetési föltételek meghatározásánál lehetne sükeresen alkalmazni.

Athenaeum (31, 32.) Folytatja „Anyai áldás“ című elbeszélését 's egy terjedelmes bírálatot közöl Kisfaludy Károlynak Sűbor vajda című 4 fvsos szomorujátékaról.

Regelő (73.) Bevezgi „Udvarhely“ című eredeti elbeszélését Martonfi Ignácznak, mellyen a kezdő íronak minden jelenségei mutatkoznak. Ipar, jó olvasmányok 's szellemszilárdulás azonban mindenre képesítik a hivatással bírót! — „Pesti Genre-képek“ cím alatt a tejárusnők ismertetése foglaltatik 's egyszersmind árujoknak, a téjnek, minősége következőleg iratik le alkatrészei szerint: „viz, hogy több, liszt hogy sűrűbb, méz hogy fejezebb, 's szappan, hogy habzóbb legyen.“ Ha ez így van, mit mi sem állítani, sem tagadni nem merünk, fölszóljuk helyhatóságainkat, hogy az egészségre nézve illy ártalmas kémész kontárkodásnak szigorú rendeletek által hovahamarébb elejét vegyék. Hisz csak eljutottunk már oda, hogy egy kis fogalmunk legyen a politia medica ról, de legyen egyszersmind iránta egy kis hajlandóságunk is! — Vachot Imr etáborozásokat kezd a komoly francia dramák ellen, 's egy pár ályut szögez a „Világ“ 's kalász-író ellen is; de a pattantassághoz, vagy inkább ehez kívántató mathesis sublimiorhoz, épen semmit nem érve, rosszul irányzá ellenünk a löszert,

— Sokkal nyájiasabban bánik Henszlmann barátjával, kit annyira magasztal, hogy neki — szerénységét Pulszkynak adott válasza szerint mérve — e tulzott ömjénezés miatt pirulnia kell.

Hibaigazítás. Legközelebb mult számunkba ismét bármilyen örködésünk dacára több lényeges szöhiba esüszott, p. o. az 592. lap. 1. has. 17. sorb. alulról a fözikkben e kitélt: „Nem hagyunk fel még ezekkel, — de így igyekszünk inkább; így kérjük olvastatni: „Nem hagyunk fel még ezekkel; igyekszünk inkább.“ — További ugyanazon lap 3. has. a Tárzában alulról 1d. sorb. „szarnokinak“ h. olv. „szarnokának“ 593. lap a Tárza 2d. has. 6. sorb. alulról „építést“ h. olv. „épített“ — 595 l. 1. has. abihari cikk első sorában „Koronaváros“ h. olv. „Katonaváros“ 3dik has. a jegyzék végső sorában „lapjainkban“ h. olv. „lapjainkban“; az 597 l. 3d. has. 34d. sorb. „paiz“ h. „paiz“; 54d. sorb. „semiben“ h. „senkiben“, ud. sorb. alulról „fatíhoz“ h. „fatíhoz“.

Ausztria.

Bécs, septemb. 8. Örömet írtam volna már kegyednek, ha az irandó tárgyak olly mindennapiak nem volnának, kivált jelenen, midőn azok, kik az ausztiai politiai világot alkotják, innen távol vannak. A mai fényes egyházünne, melly az itt legutószor dühöngött dögvész megszüntének emlékére tartatott, 's a mult héten történt badeni gőzmozgony elpattanása legnevezetesebb, miről emlékezhetném; 's kivált ez utóbbit megérintem csak azért is, nehogy az eset, míg honunkba ér, olly irtoztatossá növekedjék, mint melly a versaillesi pályán történt. Mult augusztus 31én a Badenből Bécsbe jövedő kocsik gőzmozgonyát a fűtők reggel korán az állás alatt elkészítendő, tüzelni kezdetek, 's megrakván fával a kemenczét, ismét elszunyadtak a nélkül, hogy a batorságszelepet (Sicherheitsventille) kinyitották volna. A mértéken fölüli tüzelés által növekedett gőz katalnát szétrepeszté, 's az egész állást légberöpité, a nélkül azonban, hogy a fűtők vigyázatlanságuknak adozatiul estek volna; ők ugyanis a házromok alól kiszabadittatván, némi sérülést szenvedtek csak, mások pedig — korán hajnal előtt történvén a dolog — a ház körül nem is voltak. A légberöpitett ház romjait magam is láttam mult vasárnap, midőn Badenbe kirándultam. Mielőtt Bécsbe értem, hallottam már ez esetet, 's nemelylek három, mások hat, 's mások ismét több ember életébe kerültek állíták e vigyázatlanságot. — A vaspályáni utazásról talán más alkalommal írok; most azt akarom megemlíteni, mit a magyarhoni dolgokra nézve némelylek szakértő, 's magasban álló uraktól értem. Mindenekelőtt kegyed megnyugtatóra írhatom, hogy időszaki sajtókat illetőleg nincs mit tartanunk tetemesb megszorítástól, mert alkotmányunk felforgatására czélzó cikkekkel eddig sem igen léphetett 's lépett fel az időszaki sajtó: 's pedig a legújabbiról rendelések is csak illyek közléstétél tilalmazzák; miattok több közgazgatási tárgyról szólni a sajtónak lehet 's kell ezutánis: ha csak talán némelylek legfontosb dolgainkat, mint például az adó ügyét is, alkotmányrombolónak nem akarjuk tartani? Az adót illetőleg különösen megemlítenőnek vélem, hogy itt az épen nem tartatik alkotmányromboló kérdésnek: sőt az ország érdekében mit sem ohajtanak inkább, mint hogy az adózás-rendszer hazánkra nézve országgyűlés útján keljön 's úgy szabályoztassék, hogy azon csekély teher mellett is, melly egypár millió forintnak a nemesség általi fizetésével is erre háromolnék, minélelőbb 's már az első években láthassa 's élvezhesse az ország mindenrendü lakója azon jövedeményeket, melyek az okos beruházás 's költés nyomában serkedeznek. Megismerik itt is a dolog végtelen fontosságát, 's szomorúan vallom meg, hogy nem igen nagy reménységgel vannak aziránt, hogy az adóügy már a legközelebbi országgyűlésen szerencsésen keresztülmenjen; egyébiránt azt egészen az országra bízva, épen nincs szándék abban tettelesen föllépni; 's vélelmemem szerint, igen helyesen: mert ismérve azon szellemet, mellyel az ország legtöbb helyein legüdvösb intézkedések is fogadtatnak, sokkal ovatosabbak, semhogy illy föllépés által a jó ügynek hármiképen is akadályt gördítsenek elibe, 's megvárják nyugottan, mit teend az ország, mellynek javára pénz nélkül senki sem nem tehet, sem nem tétethet semmit; mert azt csakugyan egy magyar sem kívánhatja okosan, hogy például, vaspályáinak költségét az olasz, vagy cseh fizesse meg! — Anyai bizonyos, hogy az ausztiai kormány általában, 's különösen a magyar is, eltökélt barátja a haladásnak, de nem ám az ugrás- vagy vágta társnak; 's így, ha csak magunk akarjuk, szép jövőnek nézhetünk elibe; még egypár országgyűlés, 's hazánk felszínén talán még szebb, örömdúsabb változásokat fogunk szemlélhetni, mint láthatunk ezen utolsó 15 év alatt. — Wildner tanár, lelkes hazánkia,

kinek utol liberalis ben német tett, viss iparkodik ként fogá honfitársu vala képe férfiakhoz érintett r magunkka sen adó- tartomány nézve val

Fra

vetek és pa velők szá hozott. Az mind a 60 a szép Pá kint jönék békés meg kül. A leg fé de Pari iskoláztat tását. — Ma ezia nyelv dőkben van Hugo Vikt litikán töri vel foglal megajtatot kamrák táv Mult évber idén semmi relné, — Lar Barrot'sat c sem csalogat lyül elöszed français, ho dán hajókru láttatá, har nyoloz év ö sítasok érke egy gyermek esett, 's me csaságok. M ságha megy feloldódott nevé szép t nos hírlapok a hírlapírók szemrehányá a másik párt ta magát, va a nyaktilót a mi fölebbvite ban, honnét képtelen 's v „sajtó“ öszp sziv, függetle képenek olly palotát vá kérdés.

Paris, a kormányzó. Soul marsal

Paris, lelkesedést, és szakkéleti és Rocroyban polgárok 's n sülten zsihong ról tett tisztel leg válaszolt: ségre, hogy mellyeket Fra polgárok össz feladása végh pásért, melly csapásért, m nál, úgymond szeméibe, az hangos éljenz A nemzeti ör laszában a ko ha sem kelle

nn barátja.
— szerény-
mérve — e

ba ismét bár-
a csúszott, p-
en e kitélt;
zünk inkább
kkel; egykez-
a Tárzaban
593. lap a
pített — 595
h. olv. „Ka-
inkban h. olv.
h. pair; 54d.
títohoz h. fa-

volna már
indennapiak
ok, kik az
a távol van-
ak itt leg-
ak emlékező
gőzmozgony
kezhethem;
is, nehogy
tossá növe-
örtént. Múlt
endő kocsi
állás alatt
rakván fával
l, hogy a bá-
tóták volna.
tt gőz katla-
rőpíté, a nél-
águknak ál-
romok alól
ek csak, má-
vén a dolog
erőpített ház
midőn Ba-
, hallottam
ások hat, 's
ek állíták e
zsról talán
megemlítni,
ly szakértő,
nekelőtűt ke-
zaki sajtón-
megszori-
czélzó cik-
az időszaki
csak illyek
őzigazgatási
ll ezutánis:
nkak, mint
olónak nem
sen megem-
tartatik al-
g érdekében
y az adó-
s utján kel-
sekély teher
a nemesség
inélőbb 's
e az ország
t, mellyek
kerkedeznek.
osságát, és
gy remény-
már a leg-
resztülmen-
gra bizva,
öllépní; 's
ert ismérve
bb helyein
kkal ovato-
gynek hár-
megvárják
avára pénz
tethet sem-
sem kíván-
ak költsé-
— Anyi
talában, 's
a a l a d a s -
a t a s n a k ;
vőnek néz-
's hazánk
áltozásokat
n utolsó 15
hazánkba,

kinek utolsó röpiratát olly méltatlanul fogadta a tul- liberalis párt is, egy újabb röpiratot készített, melly- ben némelly idétlen gyanúsításokat, mikkel illette- tt, visszautasítván, hazánk fináncziái körülményit iparkodik megvilágítani. Kiváncsi vagyok látni, mi- ként fogadtatandik ezen újabb munkája fáradszatos honfittársunknak, kinek új honáhozi szeretetét nem vala képes csökkenteni azon magyarhoz 's általában férfiakhoz teljességgel nem illő bánásmód, mellyel érintett röpirata fogadtatott. Tisztába kell jönnünk magunkkal 's másokkal azíránt: mint állnak külön- sen adó- 's vámügyeink a többi örökös német-olasz tartományok irányában, ha iparunk 's kereskedésünkre nézve valahára tetteles elölépést tenni akarunk.

K Ü L F Ö L D.

Franciaország. Paris, sept. 2án. A kö- vetek és páirek hirtelen ismét eltakarodtak Párisból, 's velök számtalan, kiket parlamenti újságvágy Párisba hozott. Azonban az elhagyott városnak kárpótlásul mind a 60 sorompója egy sereg angolnak nyílt meg, kik a szép Párist sáskakint borítják el. Ezek csoporton- kint jönnek, — minden utca 's fogadó telvék velök; békés megszállás ez, mint 1815ben, álgylövés nél- kül. A legdisztes vendégházak angolok, a Ca- fé de Parisban a eselések sztilben John-Bull-okká iskoláztatnak, Vefour csak sterlingben teszi számi- tását. — Madame Tortoni végkép lemondott a fran- czia nyelvről. A francia előkelő világ még a für- dőkben van; az irodalmi nevezetességek közül csak Hugo Viktor és Balzac vannak itt; az első most po- litikán töri fejét, az utóbbi folyvást írói gőzgepely- vel foglalkozik, melly utolsó dramai terményénél igen meghajtatott, 's tetemesen megsérült. A hírlapok a kamrák távolléte miatt igen nagy zavarban vannak. Mult évben sok tárggyal töltek hasábjait, de az idén semmi sincs, mi az idegeket 's szenvedélyeket inge- relné, — Lamartine-nak a baloldalhoz szegődése, Odilon Barrot 'sat. csak felmelegített étkek, mellyek már senkit sem csalogatnak, most éles új hazugságokat kell segé- lyül előszedgetni. — Tegnap ismét jelenté a Courier français, hogy amaz óriaskigyó-szörnyet ismét láták a dán hajókról; tavaly azt a Courier egy hollandi hajóról látta, harmadéve egy angolról, 'sat. szóval: már nyolcz év óta mindig új, épen nem módosított tudó- sítások érkeznek róla. — A Siecle is jelenté, hogy egy gyermek a hatodik emeletről egy szénászekerre esett, 's meg nem sérült. Évenként ugyanazon fur- caságok. Most ha egy légy tejbe ful, mindjárt új- ságba megyen. Mondja ön valakinek: „vigyázzon ön, nehogy elveszítse foulard-nyakkendőjét, vagy mert feloldódott czipellő szalagja“ — 's ön bizonyosan nevé szép tettének körülményes leírásával a nyilván- os hírlapokban fogja olvasni. — Meddő — holt idő a hírlapírókra! mellyet legfőlebb is, némelly régi szemrehányások elevenítnek. Nincs itt lap, mellyről a másik párt ne mondaná, hogy a hatalomnak elad- ta magát, vagy hogy egy csepp esze sincs, vagy hogy a nyaktilót állandóan fel akarja állítani. A sajtó sem- mi fölébbvitelt nem szenved maga fölött határozati- ban, honnét van hát mégis, hogy olly sok vásárlott, képtelen 's vérszomjas lap létezik, mellyek e szóban „sajtó“ öszpontosulnak, 's mellyet viszont a nemes- szív, függetlenség, bátorság, önhaszon-nemkeresés jel- képek olly sokan neveznek. Mikép lehet márvány palotát sár 's homokból építeni? Ez igen érdekes kérdés.

Paris, aug. 31. A mai Moniteur kihirdeti már a kormányzósági törvényt; Martin ur pecsétörtől 's Soul marsal tanácselnöktől van ellenjegyezve.

Paris, sept. 1. A miniszteri lapok közlik azon lelkesedést, mellyel Nemours hg. utazása közben az északkeleti megyékben fogadtatik. Sedan, Mezieres és Rocroyban öszetódult a nép városok és falukból, polgárok 's nemzeti őrség, 's a hercegi kocsi lelke- sültén zsbongák körül. Douaiben a hatóságok részé- ről tett tisztelkedések egyikére ő Felsége következő- leg válaszolt: „Nekünk szüksegünk van testvéri egyes- ségre, hogy sentartsuk azon szabad intézvényeket, mellyeket Franciaország magának adott. Minden jó polgárok öszszehatása gyamolítandja a királyt nagy feladása véghezvitelében, vigasztalandja őt azon csa- pásért, melly atyai szivét hasgató; azon rettenetes csapásért, melly mindnyájunkat sujtot.“ E szavak- nál, úgymond a J des Débats, könyök toltak szemébe, az illetődés a körülállókra is elhatott, 's hangos éljenzést idézett elő a király 's a hg. életére. A nemzeti őrség ezredesének üdvözlésére adott vá- laszában a kormányzóságot érinté: „Reményem, so- ha sem kellend e kötelességet teljesítenem; ha egy-

kor mindazáltal a gondviselés azt reám ruházná, oda lesz irányozva minden törekvésem, minden fáradsá- gom, hogy hazám boldogságát és szabadságát biz- tosítsam.“

Az ellenzéki sajtónak a páirkamra ellen lövelt megtámadására a J. des Débats egyszerűen csak azt feleli: ezek csak lármázók, pszkolodók, kik roz- néven veszik a páirkamrának, hogy meg akará ki- mőlni a közönséget egy látszólagos vitás komédi- ájától olly törvény felett, mellyet jónak és szükséges- nek ismert el. De elég, hogy a két kamra egyikében vannak lármázók 's pszkolodók, — a követkamra nélkülözhetné őket, a páirkamra pedig nem irigyl- töle. Továbbá az ellenzéknek színtal mögötti helyze- téről így szól a nevezett lap: Neki nem jó törvények a fő dolog, hanem beszédek, mellyekkel, azt hiszi, hogy az országnak tartozik, hogy azt mulassa. Sze- repében van, magát dühösen baragosnak mutatni, hol mitsem érez. Ez oknálfogva némelly emberek leg- szelidebb 's legbékésb kedvökből rögtön vasgyúrók- ká lesznek, kik a minisztereket egy csapással ketté- vágják; szavok a színpadon menydörgéssé növe- szik, szemeiket iszonyatosan forgatják, látásuk vagy hallásukra borzad az ember. Nincs törvény, melly- nel seregnyi árulást és merényt a szabadság ellen nem fődözne nek föl. Azt hinné az ember, hogy meg- nyugtatásukra legalább is miniszterfej kell nekik. De csak hadd beszéljenek öt óranegyedig, 's ők ismét a legrendesebb emberekké lesznek, kiknek egyébre nincs gondjuk, mint homlokukról letörteni a verí- téket, 's barátjaik bókolatait meghallgatni. A kérdés, a szavazás, a törvény sorsa továbbá nem nyugtala- nítja őket. A törvény megszavaztatott; — úgy hát még jókor ebédelünk ma. A harcznak vége, 's a jele- net, melly a tapasztalatlan nézre olly retentő volt, a színjátzóok talentumának kritikai méltánylásával végződik.

Az ellenzéki sajtó élesen gúnyolja a felsőkam- rának a kormányzósági törvény fölötti rövid tanács- közösit. A Courier pedig egész komolysággal korholja azt, hogy mégcsak látszólagos vitásra sem tartá érdemesnek az ügyet. Nem érne e többet néma személyekből álló kamra, mint olly törvény- hozó test, melly a statusügyeket így kezeli. E kam- rában hiányzik a politikai élet. Jelen szerkezete sze- rint egy akademia, vagy törvényszék elemeit hordoz- za magában, de nem képes eszmék és ügyekért olly szenvedélyességre emelkedni, melly a hatalom for- rása. A kezdeményi jog nem őt illeti, legfőlebb is egy eléggé ritka példájú vetoval élhet, mellyet el- tűrni nem igen szokott a közvélemény. A National mértékelen dicséreteket halmoz a páirkamrára. — E törvényen legnevezetesebb az, hogy általános jelle- mel bír; pedig a miniszterek egyezésével ki lőn nyi- latkoztatva, hogy visszavonható, azaz, csak a jelen esetre adatott. Altala Nemours hg olly fontossággal ruházott fel, minővel ezelőtt nem bírt, 's kormány- zósági pártok idéztettek elő, mellyek eléggé rá ér- nek a kamrák jövőendő öszszüendéseig magokat rendszeríteni.

Jelenleg úgy állnak a dolgok, hogy az orosz császár, sőtetteve Peel parlamenti demonstratioja által a lengyelek ügyében, távolodva némelly a po- ros politikától, 's elkeveredve a pápa felszólítása miatt, a juliusi forradalom óta először mutat rokonszenvet Franciaországhoz, melly talán szövetekezést létesíthet. — A francia udvar némi aggodalommal kezdi tekinteni Angliát, minthogy nem valószínűen, hogy az amerikai határviszályoknak kiegyenlítése, a chartista mozgalmak elnyomása, a chinai 's afgani háborúk bevégezte után, egész erővel Franciaország ellen forduland, 's elégtételt kérend a hajóutatási szerződés elismerésének megtagadása, a Belgiummal kötött kereskedési egyezés 's egyéb sérelmek miatt. 'S ezért sovár pillantással tekintenek a tuileriakból Sz.-Pétervárra. Illy körülmények közt Németország- nak is illik ében lennie.

A nyilvános munkák miniszteriuma sokáig ha- gyá nyugodni a nagy vaspályatervet; végre hatal- masan hozzá fognak a dologhoz. Tesseiring híres mérnököt Angliába küldék az ott munkába vett lég- vaspálya megvizsgálására, 's ha azt jónak találndja, a Franciaországban építendő egész vasutrendszer- t e módon szándékoznak építeni, már csak azért is, hogy nem lévén szükség fűtő anyagra, az utazás nagyon olcsó leendne, 's alkalmasint kevesebb veszedelem- mel is járna.

Lamartine urtól egy irat megjelenését várják Franciaország állapotja felett, melly leginkább Thiers és Guizot ellen lesz irányozva.

Nagybritannia.

London, aug. 29. A ki- rályné aug. 27kén a windsor-palotában a statustanács- ülésben elnöklött, 's udvari kört tartott, mellyben az ujjon választott gyarmati püspökök Stanley lord al- tal kézesókra bevezetettek. 29én a királyi pár utának indult a Royal George iramhajón Edinburgba. Számos nép jelent meg a partokon, 's mintegy 100 nagyobb hajó zsbongá körül a királyi naszályt. Boulogne vá- rosa hasonnevű hajót küldé 100 angollal az elindu- lás megszemlélésére. A kir. hajó rendkívül pompás és izletesnek mondatik; Viktoria számára egy saját- lag elkészített úgy van a fődözetén, hogy a tengeri betegségtől megóvassék. Aug. 26án, Albert hg szü- letése napján, a woolwichi hajógyárban „the Royal Albert“ sorhajó gerinczét veték meg, melly 120 álglyával bírand, 's a britt hajóhad leghatalmasb „had- fia“ leend.

London, aug. 30. A királyné híhetőleg igen gyorsan teendi utját Edinburgba, minthogy a királyi iramhajót a kísérő gőzösk ketteje vonókötélre vette. A királynét igen érdekelni látszanak a két themze-part új tárgyai, jelesen Tilbury-Fort-ot nagy figyelemmel szemlélte, Londonnak e „kulesát.“ — Több lap a ki- rályi „vallástürelem“ példájul emlité azon esetet, hogy Viktoria egy szolgálót, kit Windsor-palotában a házmesterné szolgálataból elbocsátott azért, hogy angol-egyházi levén a methodistákhoz csatlakozott, ismét udvari szolgálataba fogadott, 's pedig olly nyilat- kozással: miszerint fájlalva látja, ha alattvalói né- melly osztályának vallás miatt kell szenvedni, annál inkább szomorítja tehát őt, ha illyesmi saját udvara körében történik.

A M. Post szerint Ashburton lord küldetésé- nek szerencsés bevégezte után aug. 20án utra vala indulandó Angliába.

A Standard írja, mikép a gyárkerületekből érkező hírek olly annyira megnyugtatók, hogy már megszűnnek érdekesek lenni. — Lancashire, Staf- fordshire és Yorkshire minden fogházi telvék az elfogottakkal, jelesen York városának vára. Az el- fogottak elíteltetése tömegesen történendik.

Egy londoni levelező az angol hajók mennyiségé- ből azon okoskodást vonja le, miszerint alig híhető, hogy akár az összes föld is képes lenne Anglia tengeri hatalmát megsemmisíteni. Anglia, úgymond ő, csak ön- maga által eshetik el.

Spanyolország. Lichnowszky hgtől tudó- sítás érkezett aug. 25ikéről a barcelonai fogházból, mellyben leírja elfogatását, 's ovást tesz. Lisszabon- ban az ottani spanyol követ porosz utilevelét Cadiz, Sevilla és Granadara láttaozá. Cadizban a hg Marseillebe iratá be magát, 's hívé, hogy egyéb uta- zókkint más városokat is, miket a francia gőzös érint, meglátogathat, 's így Malaga, Cartagena, Ali- cante és Valenciában partra szállt. Barcelonába érkezvén gróf Teleki Sándorral szinte szárazra kelt, 's elfogatott. Elbocsátatván a gőzösn hált, 's másnap kocsiában a főtemplomba szándékozott. Ismét elfogatván, a efe politico foglyának nyilatkozatá őt, mig Madridból határozás érkezendik. Ovása 's a porosz consul kezességajánlása mitsem használt. Ven- déglőben őriztetett. A közben a nép között azon hír terjedt el, hogy Cabrera van jelen, 's a fogoly éle- tét követelte. Biztosság kedveért a városi fogházba vitelett, innen pedig, midőn itt sem vélnek őt biztos- nak, éjjel a montjoui vár alatt fekvő megerősített börtönökbe.

Északamerikai egyesült státusok.

Washington, aug. 10. Az elnök valóban ve- tojával gátolá az új tarifabilet, — ő mint becsületes ember másképp nem cselekedheték, ámbár a pénz- ügyi zavarok az országban ez által csak szaporod- nak. Az elnök jelenleg orvoskint cselekszik, ki gyö- keres orvoslást akar véghez vinni. A nyavalyás részek kivágnak, mi közben a beteg fetreng és kiáltoz, hogy szinte Europába elhat jajgatása. Nalunk pénz- szükség uralkodik, Nagybritanniában éhség dühöng. Hitelhiányunk nem az ország tehetlenségétől vagy a természetes hiányától van, hanem a pénzhatalomnak az elnök rendszabályai ellen intézett tiltakozásától. Aratásunk igen jó volt. Pamut, dohány, gabona van bőségen: 's az új vámszabás által megnyílik számunkra az út Liverpool- és Londonba; — de a kereskedők nem akarnak belekapni, — ők kényszerít- ni akarják a földművelő osztályt nemzeti bank fel- állításra, 's hogy a statusjövendelmek fő forrásul magas vámfokot szabjanak. Hat hét mulva elvá- lik, mi történendik Hiszem, hogy az akkora bekövet- kező választásokkor meg fognak nyílni a pártvezé- rek szeméi valódi állásuk iránt. — A szerződés csak-

ugyan be van most végezve, 's valószínű, hogy a senatus reá áll, ha Anglia a Carolinára nézve kimenti magát, a Creoleért némi kárpótlást adand, a hajókatási joggal 's a matrózsarczolásival amerikai hajókra nézve felhagy. Azonban lehetséges, hogy a senatus ellenállása sokkal komolyabb lesz, 's aligha teljes kárpótlást nem követelend a Creolera nézve. Alkalmassint javítványok fognak tétetni a szerződésben. Az angol és francia lapok leginkább a tengeremléki nagy városokból kapják híreiket, 's ezek azért kedvezőbbek, mert ott a közlekedés végett békét ohajtanak. De a nyugoti statusok, hol

mélyebben gyökerezik az Angolhon elleni gyűlölség, nem olly hajlandók a britt kormánynek engedelmeyeket nyujtani. Állásunk mindenestre igen nevezetes, mert bármi nagy is zavarodottságunk, el kell ismereni, hogy Anglia tönkrejutott statusainknak többet engedmenyezett, mint bármi más hatalomnak e földön. Ez bizonyítja, hogy minden beszéd ellenére is hisznek feltámadásunkban, — 's azt szívből ohajtják.

Vegyes közlések.

— Kelefindiából olly hírek érkeztek, mintha ott az angolok állása belső eselszövények által veszélyeztetnék. Ugyanis olly regényszerű merényről

beszélnek, hogy az ottani katonaság Indiát katonai köztársasággá akarná változtatni, mellyet egy marsal-elnök, két katonai kamra, t. i. tábornoki 's tisztí kamra kormányozand. Az ország felosztatnék tábornoki megyékre I millió, ezredesiekre száz ezer, 's kapitányi megyékre tíz ezer lakossal.

— Uhlend Lajost, utazása közben Braunschweigban tisztelői igen nagy megkülönböztetéssel fogadák; utazása célja a könyv- 's levéltárakban népdalokat kutatni a 16ik századból.

Szerkesztő: Szevvey József.

HIVATALOS JELENTÉSEK.

Csödédek.

32740. Buda városa tanácsa Panczer György kádármeister hitelezői csödületének határnapját 1842. évi october 20ra tűzvék tömeggondnokká Brandvainer János városi tollnokot, perügylővé pedig Jory Ferenc hitessüggyvédet nevezte; más kihirdetés végett ezenel megiratik. Költ Kisasszony hó 6ik napján 1842. 1—3

32742. Fejér vármegye törvényszéke felírása szerint, Petheó János azon megyei közbirtokos hitelezői csödületének határnapja f. é. november 2ra tűzvetén ki, 's ideigleni tömeggondnokká idős Rosty Nigmond táblabíró, perügylővé pedig Szöke Sándor tisztí alügysz neveztetett. Költ sz. Mihály hó 6. napján 1842. 1—3

32977. Székes-Fejérvár városa tanácsa jelentése szerint, javaiban fogyatkozott Argauer Ignác szígyártómeister hitelezőinek csödületére f. é. november 7ke tűzvetén ki határnapul, 's ideigleni tömeggondnokká Tschida János, perügylővé pedig Schachtner János titlbeli alügysz neveztetett. Költ sz. Mihály hó 6. napján 1842. 1—3

32978. Az erdélyi kormányzék izenete szerint, Orbonás György merkuri kötelgyártó hitelezőinek csödületére f. é. november 4ke tűzvetén; e szerkesztőségnek meghagyatik: hogy azt a szokott mód szerint keblszerte közönségesítesse. Költ sz. Mihály hó 6. napján 1842. 1—3

33517. Eperjes városa törvényszéke által Schuller András ottani polgár 's hitese Reiner Anna ellen csödületi per rendeltetén, 's a hitelezők megjelenésére f. é. october 19lik napja tűzvetén ki határidőül; ideigleni tömeggondnoknak Urbán Ignác ottani tanács-

nok, perügylővé pedig Kriebel Ernest ügyész neveztetek ki. Költ sz. Mihály hó 6ik napján 1842. 1—3

28372. Komárom városa tanácsának felírása szerint, néhai Linner Peregrin fazekasmeister hitelezői csödületének határnapja 1842. évi november 7re tűzvetén ki, 's tömeggondnokká Leisz Ignác fűszeráros, perügylővé pedig Amtmann Jenő főügysz neveztetetén, ugyanez kihirdetés végett megiratik. Költ kisasszony hó 2ik napján 1842. 1—3

32280. Pest városa tanácsa jelentése szerint, Simonits Agoston szalagkereskedő hitelezőinek csödületére f. é. october 24ke határidőül kitűzvetén; 's perügylővé Tüske Sándor hitessüggyvéd neveztetetén, ugyanez szokott kihirdetés végett megiratik. Költ kisasszony hó 30ik napján 1842. évben. 3—3

32286. Szerem vármegye törvényszéke Stanolovics Aczkon irreghi lakos hitelezőinek csödületére f. é. november 2kát határidőül tűzvetén ki, ideigleni tömeggondnokká Uxarevics Máté a selyemtenyészésé alfelügylőjét, perügylővé Nagy Ince tisztelbeli alügyszöt nevezte ki; mi keblszerte kihirdetés végett megiratik. Költ kisasszony hó 30ik napján 1842. 3—3

28384. Pest vármegye jelentése szerint, váci lakos Csillag Márton 's hitese Pap Krisztina hitelezői csödületének határnapja 1842. évi november 8ra tűzvetén ki; 's tömeggondnokká tanácsnok Palik Mátyás perügylővé pedig Korber Károly hitessüggyvéd neveztetetén, ugyanez kihirdetés végett megiratik. Költ kisasszony hó 2ik napján 1842. 3—3

Csödszüntetések.

32743. Soprony vármegye törvényszékének jelentése szerint, Karpules Löbl lackenbachi kereskedő zsidó hitelezőivel barátságosan megegyezvén, az ellene elrendelt csödper megszüntetett. Ugyanez az 1841ik évi december 21kén 43751. sz. a kelt körlevélre hivatkozva hirdetés végett ezenel megiratik. Költ sz. Mihály hó 6ik napján 1842. 1—3

32221. Veszprém vármegye törvényszékének felírása szerint, Eizenberger József palotai tobak ellen rendelt csödre csupán egy hitelező jelentvén magát, ezen csöd az 1840. évi 22. cikk értelmében megszüntetett, más f. é. június 7én 20909. sz. alatt kelt körlevél folytában közhírrététel végett ezenel tudtul adatik. Költ kisasszony hó 30ik napján 1842. évben. 3—3

32255. Esztergom vármegye jelentése szerint, Szent-Tamás mezővárosi bábsütő Prémér József hitelezőivel barátságosan megegyezvén, az ellene rendelt csödper megszüntetett, — más f. é. július 26án 27886. sz. a kelt körlevélre hivatkozolag szokott kihirdetés végett megiratik. Költ Kisasszony hó 30ik napján 1842. 3—3

32581. Pest városa tanácsa jelentése szerint, Kobalt C. örökösök, Vlasits A. — 's Högl C. valamennyi hitelezőivel barátságosan megegyezvén, az ellenük rendelt csödper 's bíróság megszüntetett. Miiis az 1842. évi sept. 14én 32298. sz. a kelt körlevélre hivatkozolag kihirdetés végett megiratik. Költ kisasszony hó 30ik napján 1842. évben. 3—3

Boltváltoztatás.

Alolirott illó tisztelettel tudatja at. ez. közönséggel: hogy még 1840ik évben sajátjává tett — Nagy-hid utcában Vrányi házban települt, — Terpeco C.-féle, darab ideig „Kozma B. 's Társa” legközelebb pedig „Kozma Vezul” czím alatt folytatott papirnyakkereskedését, jelenleg báró Sin a nagy-hid utcában egyszerűn a német színház átellenében fekvő szögletbába áttelepítvén, midőn szerenésje volna at. ez. közönségnek iránta eddig mutatott kegyes bizodalmaért tiszteletteljes hálás köszönetét alázatosan nyilvánítani, ugyanazt továbbra is folytat megérdemlenni, változhatlan szigorú köteletségének tartandja. Pesten sept. 10én 1842. Kozma Vazul, papirkereskedő. 1—3

Arverési hirdetés.

Néhai Clementis János tömegéhez tartozó 's jelenen tek Pest gyében fekvő Pilis mvaróságban lévő 1 szőlő, pincze, présház; 5 szobát, kamrát, istállót 's at. magában foglaló lakház; továbbá 1 házi kert, 1 szérüs kert, 1 luczernás; — végre 40 akó ó-bor, különféle szobabútorok 's házi eszközök; — az örökösök részéről nyilvános arverés utján f. é. sept. 25én Pilisen elfognak adati.

Nem különben azon t. ez. urak, kik a boldogultnak ritkánemű 's igen szép oltványait megrendelték, vagy megrendelni kívávnak, alázattal kéretnek: hogy a küldendő oltványok fajta 's mennyisége iránt az alolirottal bérmentes levéllel jövő october 15ő napjáig értesíteni sziveskedjenek. Az oltványok lajstromát meg lehet tekinteni az alolirottal, ki mind ezek, mind pedig az arverés iránt kimerítőbb értesítést is adand.

Végre értesítést adandnak Pilisen az illető örökösök. Kelt Pesten septemb. 9én 1842. Clementis Ferenc hitessüggyvéd 's pesti válóüggyző (Feldunason Klopfingerle ház 2. emeletében.) 1—3

Haszonbérlet.

Folyó hó 22én, (nem pedig, mint hirdelve volt 29én) t. n. Heves vmegyében kebeleztet curialis

Pusztá-Monostor helységben a közös koresma 's mészarzék, hozzá tartozó legelővel, árverés utján, száztól 10 tnyi bánatpénznek előre letétele mellett f. é. sz. Mihály napjától kezdve, három egymást követő évre haszonbérbe adatnak. — A bérleni kívánók elegendő bánatpénzzel ellátva, az érintett határnapra 's helyre ezenel illendően meghivatnak. Költ P.-Monostoron septemher 8án 1842. A helybeli igazgatóság által.

Haszonbérleti hirdetés.

Minthogy a közalapítványi jószágoknak f. 1842. évi november 15ől kezdve hat egymás után következő esztendőre leendő haszonbérbe kiadása végett folyó évi augustus 29ik napján Budán a nagyméltóságú kir. helytartói egyházi biztosság előtt tartott nyilvános árverésen némely jószágok kibérletlenül maradtak, — a nagyméltóságú kir. magyar Helytartótanács folyó e. augustus 30án 33493 szám alatt kelt kegyes végzése szerint azok, — nevezetesen:

- Horváthországban kebeleztet Preszeka, Vukovina, Sveticeze, 's Ivanecz helységek ujjonnan haszonbérbe kiadás végett folyó évi october 5kén a zágrábi közalapítványi fiók-pénztár iróházában tartandó nyilvános árverésre: a többiek pedig, u. m. T. n. Hevesmegyében Vörösmarth — Pestmegyében Bottyán — Zalamegyében Nyavalyád — Nyitra megyében Elefánt-uradalom, sz. János Elefánt-pusztá, alsó 's felső-elefánti részjavak, úgy Getfalu pusztá, Mankócz helység, 's Kolo-nevezetű részlet, nemkülönb Kolo-uradalom.
- Trencsénymegyében szkalkai uradalomhoz tartozó hasonnevű pusztá — 's Apátfalu, Liborcsa, Ujezdó, Zliechov helységek.
- Végtré Sárosmegyében Boroszló, 's Alsó-Mérk jószágok folyó 1842. évi october 3ik napján Budán ismét a nagyméltóságú királyi helytartói egyházi biztosság előtt tartandó újabb

árverésre becsitattak, azon hozzáadással: hogy a magyarhonban fekvő jószágokra nézve fizetendő pénzbeli ajánlatok írásba foglalva is elfogadhatnak.

A szerződési feltételekről, 's a jószágokat kiegészítő részjavak minőségéről mind a királyi helytartói számvevői hivataltól — mind az illető kerületi gazdasági igazgató hivataloktól bővebb tudomást vehetni.

A nagyméltóságú királyi magyar Helytartótanács kiadóhivatala által. Kelt Budán septemher 7dik napján 1842. 2—3

Arverési hirdetmény.

A nmg. m. kir. udv. Kincstárnak 1842ik évi augustus 31. 30709. szám alatt kelt kegyes rendelete következtében a kir. építési főigazgatóság részéről ezenel közhírré adatik, hogy 1842. a budapesti kir. épületeknél előforduló foglalkozások kiigazítása 's helyrehozása nyilvános árverés útján azon műmestereknek fog átengedtetni, kik ezen munkákat legtatósabban, 's legkisebb árértéggel végzevinni magokat lekötelezik.

Minélfogva mindazon építő műmesterek, ugymint: kőművesek, kőfaragók, cseresepesek, ácsok, asztalosok, rézművesek, bádgosok, köteljártók, kovácsok, kefekötők, kűtmesterek, 's kárpitosek, kik egy vagy más munkát átvenni szándékoznak, 's az alább kitett bánatpénzt, melly az árverés végett bevezetvél meghatározandó 's a kezezzég fejében létezendő summába foglaltatni fog, az árverés előtt készpénzbe letenni képesek, ezenel azon megjegyzéssel értesitetnek: hogy a kir. Kincstár biztositására nézve kötelezvények felsőbbhelyi jóváhagyása után, a fentérintett summa akár kamatos statuspapirokok, akár házakra, vagy házhelyekre, 's egyéb birtokrátörvényes idomban szerkesztet bizonyítványok által kieserlhetetik.

Az illető építő műmesterek tehát, az itt lévő k. kamrai épület 2ik emeletében a számvevői tisztég biztossági szobájában a következő napokon reggeli 9 órakori megjelenés ezenel felszólítatnak ugymint:

Arsökökntés napja	Építő műmesterek	Bánat-pénz
1842. évben septemb. 26	Kőműves	139
	Kőfaragó	11
	Cseresepes	32
	Ács	45
	Asztalos	208
	Lakatos	172
	Úvegés	54
	Fazokas	89
	Rézműves	13
	Bádgos	12

1842. évben septemb. 27	Bánat-pénz
Bődnár	14
Kerékjártó	10
Kovács	22
Kefekötő	9
Kűtmester	3
Bűtorborító	10

A közelebbi feltételek, az árverés napján közönségesé fognak tétetni, mellyek azonban addig is, valamin az előlegesen meghatározott munkabér is, a randes hivatalos órákon Budán a kir. építési főigazgatóság hivatalánál megtekinthetők.

Egyszerűsöd arra figyelmeztetek az illető műmesterek, hogy azon esetben, ha az árverés előtt megállapított munkabér az épen említett 's előlegesen meghatározottnál alább szállna, későbbi ajánlatok el nem fogadhatnak. A k. magyarországi építő főigazgatóság által Budán 1842. év sept. 3. 3—3

Haszonbérbe-adás, 's árverés.

T. n. Fejérmegyében kebeleztet Rác-Szent-Miklósi pusztában, melly Budától, 's Székesfejérvártól 4, — a Dunától 1, — a maronvári postaállomástól pedig 1, órányira van — Petheó János csödületi birtoka, melly egy díszes kerttel környezett hét-szobás lakásból, szükséges gazdasági épületekből, 's 450 egytagban lévő holdakból áll, — folyó évi septemher 20ik napján a helyszínen a töb-

Benczúr Józsefnél

Eperjesen megjelent 's a könyvkereskedésekben kapható:

bet ígérőnek haszonbérbe adatik, mellynek feltételei helyben az alolirottal bármikor előre megtekinthetők. — Egyszerűsöd a gazdasághoz tartozó 300 db anyabirka, 100 ürü, 160 bárány, 23 kos, 12 jármás ökor, 33 db sertés, gazdasági eszközök, továbbá 130 pozs. mértő buza, 190 pozs. mértő zab, széná, őszi 's tavaszi szalma, kukorica, 's burgonya ugyanaz nap, 's helyben árveretni fognak. Költ Rác-Sz.-Miklóson aug. 31. Barkóczi Rosty Sigm., tömeggondnok 3—3

Ház-eladás.

A Pest-belvárosi Leopold utcában, 194. szám alatti, „Veres má” hoz nevezetett: egy boltból, tizenöt szobából, öt konyhából, élettárból, osztályozott padlásokból, fa 's bortartó pinczéből álló, kegyes szögletbából építetett, egy emeletű szögletbáz; melly jó ivóvízzel bíró kúttal is el van látva; szabad kézből eladandó; melly iránti alkuvás végett, a venni szándékozót — denem a vásár-hajhászókat, kik jutalomhajhászással csak nehezítik az eladhatást — a házmaster köteles illető helyre elvezetni. — Kelt Pesten az 1842dik esztendői sz. Mihály hava 5ik napján. 3—3

Erdei telkek eladása.

Szabad kir. Buda főváros tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik: hogy az ugynevezett városkamrai erdőben (Kammerwald) 440 hold erdei telkek, 's pedig részenként 5 holdtól kezdve 15ig egy osztályban, a helyszínen tartandó nyilvános árverés utján különböző kedvező feltételek mellett folyó e. septemher 15én a többeit ígérőnek el fognak adatni; mire nézve a venni kívánók fenkitett napon, 's helyen az említett árverésre reggeli 9 órára ezenel meghivatnak. A feltételek pedig Buda királyi főváros számvevői hivatalában elől megtekinthetők.

A philosophiál Ethika elemel. Vezérfonalul szerkeszté Vándrák András, az eperjesi ker. ev. Collegiumban philos. tudományok professora. 1842. Keményen kötve 48 kr.

Megjelenik lap minden Hivatalos tudósítások Nem-rendelt...

MAGYAR Halálozás. — nemzeti színi Baranya, gyűlésről — mélysé püsp fumei kapitá (tatás). — Czá tetben. (Foly KÜLFÖLÉ lapszik. Stur tista-gyűlés. burgba megé szerúsége kö szövetési ér Algiri hírek; nepely.) Dán Németsors ház alapköve dékénység; aületi mozgal TÁNCSA. (Végs.) — S vázlat.) Hivatal Pénzkelet. Du

Ö cs. a. Alajost a ma Mörizc pesti Kamara aleh tanácsossá m Biring a budai fő k rulnokká nev Az eszte czegsége Nác főispánját, a szék nádoráv A nm. erdzs hivata alkalmazta. A luboc augusztus hó Fájf á y nők, Perbeny 63d. évében hon pedig eré

Különös hogy az értel séget idézett azt vélhetné, embernek 's el nek. Nincs nem példáját nem séget nem gy sem tudomány nemzeteket; s vallásban csak szülő oka, har 's a türelmetle alapos tudomá szem, hogy ta

A V Az első Ezen első n ben Pesten léte ményt, mellyet e hetne, minek egy rövid hónap ala műiparnak 's l tunk; de mégis inkább, mivel az meglepő szépség A beküldöt zés csinos, de s zék-könyvecskél a tárgyak száms minden látszólag mindt beküldöt azt sokkal kevés hiszen ez úgy sem gyelmét magára v Felütnöbök egyházi soda gy beküldötöl; aran batizi gyárból (1 's slabocsi gyár